

Aṅwà'ànè Paul yi ntsyàm̀b̀i a mbô ñghòtê BaKORINTO

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànè yū aa a le ṅwà'ànə Paul mbo ñghotê baKorinto. Korinto à le mbə ñjò'ò àla'à BaGrikia yī ñwè, ñki mbə kapital mbù'u Achai yīi mə BaRoma le si bu'utə aà. Bi le si naṅsə ntaṅ nī mītaā ma mùu ala'a, bə ló nī a idigə idigə jī mɔ'ɔ jīi mə BaRoma le si bu'utə aa nzi mbòontè ghu nloṅə afù'ù yī wè yīi mə à le ntswe ghu aà. BaKorinto le si gha'asə bīnwīṅgòṅ bī ghà'àtè. Bi le si naṅsə mbu'u nī ìnnù jī bi jī swèrè ñswerə a Korinto. Annū ajirè bo bì ìbuurənnù i le mburə ntswe ma mùu ala'a tsi'ī m̀b̀ènnù. A titi bīnwī bya, Aphrodite à le ntswe nī ṅgāṅmà'a jī ntsù'ù yī fùurè jīi mə i le mbə aa ìkwàrè bāṅgyè, ñdi'i nī bə mə bàa nji nī àkwarè ṅgha'asə nī nwī wa ghu. Bə le mburə nzinə mbuu annū ajirè yīi mə a le ntswe a Korinto aa a ajāṅ yīi mə bɛɛ bi yi nyə ñù ti jī akwàrè, kə a ka njirə si'i, bi tigè ñswonə nī mə a ghìrè aà ñdə baKorinto wā.

Nī ñtoo yī ñsiginè a Korinto aa a le nzi Paul (fà'à 18.1-17). A le ntswe ghu a atú àlòò yī fùurè nī bīsāṅ bi nto'o mfa'a ghu, Aquila bo Pricilla nī Timoti bi kwetè nī yi ghu. Nòò yīi mə Paul à le mà'àtè ñlo aa, à le nyu'u mə ñghotə ya i tswè nī ìnnù jī ghà'àtè mə i le si fa ṅgi'i ghu: Annū ajirè, ànnù ayàtè bo bì ìbuurənnù jī mɔ'ɔ

nlonɔ mitɔɲnɔ mi Azwĩ. Paul à yù'ù mē ñtigɔ
 ɲɲwa'anɔ aɲwà'ànɔ yù mɔ yu tsisɔ innù ma jù
 ghu i kii fa akwi'i nĩ ìbetɔ jĩ mɔ'ɔ jĩ bi lɛ mbetɔ
 yi ghu aà.

Nwĩ a fa àdà'à bo m̀tsyè a mbo Paul mɔ tâ
 à ɲɲwa'anɔ ndi'itɔ ɲɲhotɔ ya ghu. ɲɲhaa innù
 i mburɔ ɲɲgha'atɔ tsi'i siginɔ, à lɛ ɲɲhàà ñlonɔ
 annù nyweenɔ bè a niwô (15). Annù yĩ mɔ à
 ɲwà'ànɔ nlonɔ akòɲnɔ aa (13) a nĩ àfù'ù yĩ mɔ'ɔ
 yĩ mɔ Nwĩ à fa a mbô ɲɲghòtɔ bè bi. Innù jĩ mɔ
 i lɛ mfɛ'ɛ a m̀m ɲɲghòtɔ a Korinto aa i kwetɔ a
 ɲɲhìrɔ mɔ bĩ'inɔ yɔ ìbòɲ Nwĩ a titi bè bi.

Bi yatɔ àɲwà'ànɔ yù aa laà:

1. Nji'i ànnù àɲwà'ànɔ yù 1.1-9
2. Ayàtɔ a m̀m ɲɲghòtɔ 1.10—4.21
3. Annù ajirɔ bo bì innù a m̀m ɲɲgwɛ'è 5.1—
7.40
4. Bìkrisèn ni bìtìbii Nwĩ 8.1—11.1
5. Ntswɛnti a m̀m ɲɲghòtɔ bo bì a ajàɲ yĩ mɔ
bì gha'asɔ Nwĩ ghu aà 11.2—14.40
6. Annù nyweenɔ ni nìwo Kristo bo bì à yi
ɲɲgãmbii Kristo 15.1-58
7. Njoo jĩ mɔ bi lɛ ɲɲhotɔ a mfa a mbo
bìKrisèn a Yudea aà 16.1-4
8. Innù jĩ mɔ'ɔ jĩ mɔ Paul à lɛ ntigɔ ɲɲhaa a
nlwĩ'isɔ aà 16.5-24

Atsà'atɔ

¹ Aɲwà'ànɔ mɔ a lo a mbo Paul yĩ mɔ
 Nwĩɲɔɲ à lɛ ntwɔɲ nĩ ɲkòɲ yĩ mɔ tâ à bɔ
 ɲɲgàɲtò Kristo Yesu bo bì a mbo ñdĩm yĩ'inɔ
 Sosthenes, ² ɲɲghɛ nĩ a mbo ɲɲhotɔ bè bi Nwĩ

bii mæ bi tswe a ala'a baKorinto aa, bo a mbo bè bîtsim bii mæ Nwîngòŋ à twoŋ mæ tâ bo bæ bi a nĵim Kristo Yesu, nlaa laà. Mbæ bè bii mæ bi twoŋ ikum Mmà'àmbî yĭ'inè Yesu Kristo mæ ni Mmà'àmbî wàà ñki mbæ yĭ'inè aà. ³ Tâ ìbòŋ Nwî ni m̀bɔɔnə yĭi mæ ì lo a mbo Nwîngòŋ Taà yĭ'inè ni Mmà'àmbi Yesu Kristo aa tâ ì tswe a mbo bù.

⁴ Mæ fa mbi'ikə a mbo Nwî a ŋgòŋ binòò bîtsim m̀bi'i ŋgaa yùù, ñlon ìbòŋ Nwî yĭi mæ à le ŋghìrè a nu bù, ñtsya a nĵim Krostu Yesu. ⁵ Nlon mæ àjàŋ mæ ni tswe nĭ ànnù yĭ m̀ɔ'ɔ bu bì Yesu Kristo aa, kaa ni si afù'ù yĭ tsu saà, ñtswe nĭ àfù'ù ni m̀ghàà mi tsim, bo bì a ni m̀tsyè mi tsim. ⁶ Ntooy a mæ bĭ'ĭ le si swonə nlon Yesu, ni nansè mē mbii i kuu a nu bù ⁷ ma mùu ajàŋ kaa ni wa'à ni m̀təŋnə mi Azwĭ mĭ tsu bonə, a ajàŋ ni bæ noò yĭi mæ Mmà'àmbî yĭ'inè Yesu kristo à ka yĭ fè'ε yentə aà. ⁸ A ka yĭ bæ ghuu mæ tâ ni təə ntinse ŋghε nywe'e a nlwĭ'isə, ñtswe ajàŋ yĭi mæ kaa mbæ bi wa'à ghuu firə wa ñjwĭ Mmà'àmbî Yesu Kristo. ⁹ Nwîngòŋ à ni nù yĭi mæ m̀bə bĭ'inè nĭŋ n̄t̄i yĭ'inè ghu nu, mbæ Nwîngòŋ wa yĭi mæ à le ntwoŋ ghuu mæ tâ ni tswe nĭ ànnù yĭ m̀ɔ'ɔ bu bì Mû yĭ Yesu Kristo Mmà'àmbî yĭ'inè aà.

Ayàtə yĭi mæ a tswe a m̀m̄m̄ ñghòtə aà

¹⁰ Mæ bu'u mbo a mbo bù mbâ bilim mbâ, nĭ ìkũm Mmà'àmbî yĭ'inè Yesu Kristo mæ tâ ni ka ŋghaa mbiinə, tâ àyàtə tsuu a t̄it̄i bŭ tswe, ta tâ ni nansə ŋkwere ghuu a nibəŋ, nĭ ìm̀ɔ̀ntə juu, bo bì àjàŋ mæ ni lèntə innù aà. ¹¹ Mæ swonə laa, bilim mbâ, ñlon mæ, bè bĭ m̀ɔ'ɔ a ŋgwè'ε Chloes

bi swonɔ a mbo mɛ mɛ àyòɔhɛ a tswe a titii bù.
 12 Mɛ swonɔ aa mɛ nù yí mɔ'ɔ yí mɔ'ɔ a titii bù
 a swonɔ nì mɛ, “Mɛ laa mbɛ nù Paul.” Kɛ, “Mɛ
 laa mbɛ nù Apollos.” Kɛ “Mɛ nì nù Cephas.” Kɛ
 “mɛ nì nù Kristo.” 13 Bi laa nyàtɛ Kristo aa ɛ?
 Bi lɛ ɔkwɛɛntɛ aa Paul a ati bàɔnɛ bàɔnɛ mbi'i
 ɔkwitu ghuu aa ɛ? Kɛ bi lɛ mmurɛ ghuu a ɔki
 aa nì ìkùm Paul aa ɛ?

14 Mɛ fa mbi'ikɛ a mbo Nwĩ mɛ kaa mɛ lɛ
 ɔwa'á nù nìbù a ɔki murɛ ntsyatɛ Krispus bo
 Gaius; 15 ma mùu ajàɔ kaa mbɛ nù nìbù ghùu a
 wa'à swonɔ mɛ bi lɛ mmurɛ yi a ɔki aa nì ìkùm
 ghá. 16 (Mɛ wà'àtɛ mɛ mɛ lɛ mbaa ɔki mmurɛ
 ɔgwɛ'è Stephanas a ɔki. Kaa mɛ sì nùdàɔ wa'atɛ
 yii mɛ mɛ lɛ mmurɛ a ɔki.) 17 Nlɔɔ mɛ kaa Kristo
 à lɛ wa'á gha too aa mɛ tâ mɛ zi ɔka mmurɛ bê
 a ɔki. A lɛ mbàɔnɛ ntoo gha aa mɛ tâ mɛ zi
 ɔka nswonɔ ntoo yì nìsigìnɛ ya. Kaa mɛ lɛ ɔki'ì
 kà nswonɔ aa bɛ nì nìghàà nì mìtsyɛ mi mbi mù
 ta niwo nì Kristo a ati bàɔnɛ bàɔnɛ wa'a adàɔ
 dàɔnɛ tsyá.

Kristo à nì mètii mi Nwĩ bo bì mìtsyɛ mi

18 Nlɔɔ mɛ ntoo ya nlonɔ niwo nì Kristo a ati
 bàɔnɛ bàɔnɛ à nì àjɔntɛ annù a mbo bè bii mɛ
 bi bwe aà, lâ a mbo bí'inɛ bii mɛ bi yweenɛ aa, i
 bɛ mɛdà'à mi Nwĩ. 19 Bi ɔwa'anɛ ma yù a mùm
 àɔwà'ànɛ Nwĩ mɛ,
 “Mɛ ka ta ɔgi'i a nì mìtsyɛ mi ɔgàɔmìtsyɛ
 i sigisɛ bê bii mɛ bi mɔontɛ mɛ bi zì ànnù aa a
 nsyê.”

20 Tsõ mæ a bə laa, ɲgəŋmitsyè tigè òtswe aa fə aa ε? Ɗgəŋndì'i nònʒsə tigè òtswe aa fə aa ε? Bè bii mæ bi zi òlìgìtə ònnù faa mbi aa bi kî òtigè ntswe yàa ɲgaa aa fə aa ε?

21 Nwɲngòŋ, a ni mitsyě yu, à le ɲghìrə mæ tâ bə tsuu yi a ni myaa mitsyè zi. A le mbəŋnè m̀bɔŋ a Nwí a tsyá a ɲjɪm ntoo ya yii mæ bii swonə, bə twonə ni àjɪntə annù aa, ɲyweense bə bii bi bii yi aà. 22 BaYuda bi lòc mæ bi yə ònnù jì yěyerə i bɔŋ bii, baGrikia bi lòc nì mitsyè. 23 Lá a mbo bii, bii kii ɲkɛ'ɛnə aa tsi'i òtoò Kristo wa yii mæ bi le ɲkwèentə yi a ati bəŋnə bəŋnə aà. BaYuda bi kwàntə ghu ɲwo, b̀tizi Nwí bi lògè a nì àjɪntə annù. 24 Lá a mbo bə bii mæ Nwí à twonə mē waa aa, kə a bə baYuda kə baGrikia aa oo, bɔŋ òtoò mà yú i laa mbə Kristo yii mæ à ni m̀ida'a mi Nwí ɲki mbə mitsyè mi Nwí aà. 25 Nlon mæ àyoo yii mæ a finə àjɪntə ànnù Nwí aa, à ni mitsyè, ntsyatə mitsyè mi ɲùmìsòŋə. Ayoo yii mæ a mfinə abɔrəkə Nwí aa, a bə m̀idà'à ntsyatə m̀ida'a mi ɲùmìsòŋə.

26 Wa'atə nì àjàŋ mæ nì le mbə aa bilɪm m̀bá m̀bɔŋ tâ Nwɲngòŋ à twonə ghuu. Nyonə a ni mitsyè mi mbi mù, kaa nì le ɲki'i ɲgəŋ mitsyè bə; kaa ɲki'i nì àdà'à yì tsu ki ntswe, kaa ɲki'i bə bii wè ki mbə. 27 Nwɲngòŋ à le mbəŋnè òtsɔ'ɔ ayoo yii mbi i lògə nì àjɪntə ayoo aa, mæ yu d̀rìsə atu ɲgəŋmitsyè ghu. Ɗki ntsɔ'ɔ ayoo yii mæ mbi i lògə nì ibɔrəkə njoo aa mæ yu d̀rìsə atu ɲgəŋada'a ghu. 28 A le ntsɔ'ɔ ayoo yii mæ mbi i le si l̀i òtsa'a mæ a ni t̀kùm aa, tsi'i njoo jii mæ i s̀i ghu tswè aa, mæ yu ta ɲgi'i nì njoo jii mæ

i tswe ghu, mbi i logè nî ñjoo àtìndùù aà. ²⁹ La a bə mə kaa mbə ñù a ki'ì ñtìì yi a nsi mi'i Nwĩ ka ñkwεε. ³⁰ Nwĩngòŋ à lògè m̄ ghuu ñghirə ñì tswé nî ànnù yì m̄'ò bu bì Kristo Yesu. Nwĩ a tigè ñghirə Kristo à bə m̄tsyê mi'inè, ñtsya a ñj̄m Kristo, ànnù yi'inè a tsinè a nsi mi'i Nwĩ, a logè yi'inè b̄'inè tigè b̄e bi. A ketè m̄ñk̄irè mi innù j̄i bi a nu b̄'inè. ³¹ Tsó mə a bə laa aa, aj̄aŋ mə àŋwà'ànè Nwĩ a swoŋ aa mə, “Mbê ñù tsù a te'è ti kwεε ñtìì yi, a k̄a ñkwεε aa mb̄i'ì b̄e ñgaa Mmà'àmbi.”

2

Ntoo mb̄i'ì Yesu Kristo ȳi mə bi le ñkwèèntè yi a ati bàŋnè bàŋnè aà

¹ B̄il̄m m̄b̄a ñòò wa mə m̄e le nzi a mbo bù a ñk̄e'ènè ñtoó Nwĩ ya mə i le ñlèèntè aa, kaa m̄e le ñki'ì m̄ighàà m̄i wè, kè m̄tsyè mi mbi mù logè ñk̄e'ènè ghu b̄e. ² Nlon mə m̄e le ñkòŋ mə mə l̄'inè ñgòŋ ñnnù ts̄im tigè ki swoŋə tsi'ì ànnù Yesu Kristo ȳi mə bi le ñkwèèntè yi a ati bàŋnè bàŋnè aà. ³ M̄e le ntswe a tit̄i bù aa tsi'ì tsó aborikə ayoo, m̄bo'ò, ntsiginè. ⁴ N̄ighàà na a mbo bù kaa à le ñki'ì ñighàà ni m̄tsyè m̄i mə b̄e beentə aa b̄e. A le mb̄aŋnè m̄bə bə ñighàà ñi mə ni le si d̄i'ì m̄ida'a mi Azwĩ Nwĩ aà. ⁵ Ma mùu aj̄aŋ t̄a àb̄iint̄i yuu t̄a à tsuu bə ni m̄tsyè mi b̄e i yөгitə mbaŋnə yөгitə bə ni m̄idà'a mi Nwĩ.

M̄ityè mi Nwĩ

bi tswe nî Azwĩ aà. ¹⁴ Nù yĩ mē kaa à sî nî Azwĩ tswê aa, kaa mbē kî'ì ìnnù jii mē Azwĩ Nwĩ a fa aa kwerè. Ghu mbo, à nî àjìntə annù, kaa mbē a tɛ'ɛ kî'ì nanɣə nzi. Ghu mbo, à nî àjìntə annù. Nlon mē mbē bi kî nzi nduû yi, ntsya aa tsi'ĩ a njãm Azwĩ. ¹⁵ Nù yĩ mē à tswe nî Azwĩ aa, à zi ajàn yĩ mē mbē yu ká ñlentə ìnnù tsim, lá kaa mbē ñù tsù wa'ă ñlentə annù yi bânɣnè nzi ¹⁶ Aà àjàn mē àŋwà'ànè Nwĩ a swon aa mē, “Mbē ìmòòntə Mmà'àmbi aa a zî wò aa ɛ? Mbê, a yi aa a di'itə wò aa ɛ?” Lá a mbo bi'inè, bi'inè tswe nî ìmòòntə Kristo.

3

Ngǎnfà'à Nwĩ

¹ A nswon annù nîkon a bilim bâ, kaa mē kî wa'ă a mbo bù lô ñghàà aa tsi'ĩ tsó mē ghàà a mbo bē bi Azwĩ. Mē kî ghàà a mbo bù aa tsi'ĩ tsó bē bî fàa mbî, kè tsi'ĩ tsó a mbo bônkhə a múm àbîintî. ² Mē kî si nɔŋsə ghuu aa nî ñibèè, kaa à kî wa'ă miji mî tîi bē, ñlon mē kaa nî kî burə tî kwe ñkù'ù a njî. I zî ywe'e tsîtsòŋ, kaa nî burə tî kù'ù. ³ Nlon mē nî burə ka kî tswe ntswëntî yùù tsi'ĩ tsó bē bî fàa mbî. Ajàn yĩ mē àghè'ənè bo bî àyòŋ a tswe a titî bù aa, nî burə kî bə aa tsi'ĩ bē bî fàa mbî, àkòrè nizî yuu a kî mbē aa à yî bâ fàa mbî. ⁴ Nî yi tî swùŋnè i swonə nî mē, “Mē laa mbē ñù Paul.” Nù yĩ mo'ò a kî ñswonə nî mē, “Mē nî ñù Apollos,” nî si ghìrè aa tsi'ĩ tsó ñùmìsòŋ aa ɛ?

⁵ Apollos à laa mbə wo aa ε? Paul a kî mbə wo aa ε? Bĩ'ĩ ghensə mbə aa tsi'ĩ ñgàñêfà'à mə bi le ñkwetə a ñghirə mə tâ nì ñiñ mĩntiì muu a nu Yesu Kristo. Nù nì bĩ'ĩ a fà'à aà àfà'à yĩ mə Mmà'àmbi à fa ghu mbo aà. ⁶ Mè le mbwe'e, Apollos a tsùtə, Nwĩngòñ a ghirə m̀ji mya mə kwé. ⁷ Nù yĩ mə a bwe'e aa nì wa yĩ mə a tsùtə aa, kaa bo s̀ àyoò tsu bē. Nù yĩ mə à nì ñù aa, à laa mbə Nwĩ, ñloñ mə a ghirə m̀ji mya mi kwé aà. ⁸ Nù yĩ mə a bwe'e aa, bo bì ñù yĩ mə a tsùtə aa, bo yu ku'unô. Nwĩngòñ à ka yĩ kii twu ñkabə àfà'á ñù i yòñə a ñjìmə àfà'à yĩ mə à fà'à ghu mbo aà. ⁹ Nloñ mə bĩ'ĩ laa mbə bē bii mə bĩ'i fà'a a abo m̀'ò bĩ'i bì Nwĩ; nì bē ñsòò Nwĩ, mbə ndánwĩ yĩ mə bi bɔɔ aà.

¹⁰ Nyonə a nĩ ìbòñ Nwĩ yĩ mə à fa a mbo m̀ aa, m̀ kì fà'à aa tsi'ĩ tsɔ ñù yĩ mə à zi afà'á yi, ntumə atsəndá, ñù dàn a tigə m̀bɔɔ nda ghu. Tá ñù ñtsim yĩ mə a bɔɔ nda ghu aa tâ à ka ntsyəsə nĩ yi. ¹¹ Nloñ mə kaa mbə bi wa'à atsənda yĩ dàn bú ñtum, ñtsyatə ya yĩ mə bĩ t̀'è m̀ ñtumə aa, a bə Yesu Kristo aà. ¹² A ñghèe a nĩ ñjoo jii baa bɔɔ ghu aa, b̀ bĩ m̀'ò ka yi kì bɔɔ nĩ àtìì gold, k̀ nì yĩ silva, k̀ nĩ ñgò'ò atìndùù. Tá bĩ m̀'ò ka mbɔɔ nĩ ìtì, k̀ ñkìñkà'à, k̀ ñgèè. ¹³ Bi ka yi yə a ajàñ mə àfà'à ñù a tinsə mbə aà, wa ñjwi mə Kristo à ka yi fùrə i d̀'ì aà. Nloñ mə maa ñjwi, bi ka yi ywe'etə afà'à ñù tsim nì m̀'ò, tâ m̀'ò tɔɔ nd̀'ì ajàñ mə a tii mbə aà. ¹⁴ Belə mə m̀'ò i bə tsuu nda yĩ mə bi le mbɔɔ wa atsənda aa i tòò tâ ì wo, bon ñù wa mə à bɔɔ aa, à ka kwere m̀tsɔ'ònə mi ifà'á mi. ¹⁵ Belə mə m̀'ò i tɔɔ nda

ya, boŋ nù wa mə à bòò aa à ka bwe. Yumboŋ à ka baŋnə nyweenə, lâ i yweenə aa tsi'ĩ tsó à khě mfè'è aa wa mum mɔ'ɔ.

¹⁶ Nì sì zì mə nì laa mbə ndâmà'anwĩ, Azwĩ Nwĩ a tswé nì a múm nu bù aa ε? ¹⁷ Mbê nù tsù a ta ŋgĩ'i nì ndâmà'anwĩ boŋ Nwĩ à ka kii ta ŋgĩ'i ghu nù. Nloŋ mə ndâmà'anwĩ i laa aà, bù nì itu mbiinú ghuu, nì nì ndâmà'anwĩ. ¹⁸ Tá nù nìbù ghùù tá tsuu ibiinú yi ki bwe'esə. Mbə nù nìbù ghùù a wa'atə mə yu nì nù mitsyè ñyoŋə bə nì figè yì fàa mbi, a ku'ùnə mə tá à bəŋ ntigə ajìŋtə tá naŋsə tswe nì mitsyè. ¹⁹ Nloŋ mə àyoo yìi mə mbi yù i lògè nì mitsyè aa, à nì ajìŋtə ayoo a nsi mi'i Nwĩ. Aŋwà'ànə Nwĩ a swon mə, “Nwiŋgòŋ a ko ŋgàŋ mitsyè ñyoŋə aa a n̄jĩm ñlwee yàà.” ²⁰ Adigè aŋwà'ànə Nwĩ yì mɔ'ɔ a ki mbù ñswon mə, “Mmà'à mbì à zì ìnnù jii mə ñgàŋmitsyè bi wa'atə aà, mə ìnnù jii bi wa'atə aa à nì àdàŋə dàŋə.” ²¹ Ma mùu ajàŋ, tá nù tsù à tsuu ntii yi ki kwèè mbi'i ŋgaa bə, ñloŋ mə ñjoò tsim i tswe aa a mbo bù. ²² Paul nì Apollos nì Peta, nì mbi yù, ñtswèntii bo nìwo, nòò tsitsòŋ kè nòò yìi a zì aa, ma juu ìnnù tsim à nì juu. ²³ Bù, nì tswe aa mbo Kristo, Kristo a tswe a mbo Nwĩ.

4

Ngǎntoo Kristo

¹ A boŋ mə tá nì logè yi'i tsi'ĩ tsó ŋgǎnfà'à Kristo jii mə Nwĩ à lèə mə tá bĩ'ĩ ka nlentə ìnnù Nwĩ jii mə i le ntswe a alò'òsə aà. ² Annù yìi mə

a ku'unə a mbô ñgàñafà'à tsǒ ma wa a ñghìrè aa à ñi mə tâ à ka mfa'a a mbo tâ àfà'á yí tsi'í ñi ñtiì yi tsimè. ³ A mbo mè à ñi tsi'í múnstirê ànnù mə mbə ñi kâ ñsa'a nàâ, kè mē mbə m̀bi yù ì kâ ñsa'a nàâ a kǝrè. Kaa mèm̀b̀òñ kaa mè si atu ibii nù gha sa'a. ⁴ Ntiî gha i laà, la, kaa i ki'ì d̀i'ì aa mə mbə bi wa'ă isa'a a nu mè ñiñè. Nù yii mə a sa'a nàa laa à bə aa Mmà'àmbi. ⁵ Tsǒ mə a bə laa aa, tâ ñi tsuu isa'a ñù tsù lǒ tsèrè ti ghè mə nòò à kù'ù. Annù ntsèrê ñsa'a ñù ñlwi'isə a tswe ñi ñyù'ùtə nòò wa mə Mmà'àmbi à ka yí zǐ aà, ñlòñ mə à ka yí fi'isə innù alò'òsè jii mə bə le si ghìrè a múm m̀fi idìgè aa, kii kè'è minàn yii mə bə le ntanjtə nləə a múm ntii bo aà. A ka yi bə aa tsi'í maà nòò mə ñù ñtsim à ka yí kwèrə miyà a mbo Nwǐ ajàn mə à kù'unə ghu mbo aà.

⁶ Mè fa ibiinù yi'ì Apollos tsǒ figè ma ghù aa, ñlòñ ñgaa yùù, mə tâ ñi yəgə annù yii mə ñìghàà nùlà ñi ñaɲsə nswonə aà, “Ñi tsuu ki ghìrè i tsyà ñi ànnù yii mə bi ñwa'anə aà;” m̀bi'ì ñù ñibù ghùù a kâ ñkwɛɛ ntii yi m̀bi'ì ñgaa ñù m̀'ò, m̀bàñnè ñka ntsa'a ñi yí m̀'ò. ⁷ Nù yii mə à ghìrə gho mə tâ ò kò'ònə ntsya bə bǐ m̀'ò aa, à ñi wò aa ε? Njòò tsim jii mə ò tswe ñi ju aa a sǐ Nwǐ fa aa ε? Mbə ò tigè m̀bu aa ñkwɛɛ ntii gho aa mə akə tsi'í tsǒ kaa bi sǐ aa fà fà aa ε?

⁸ Ñi l̀òò aà ñswonə mə ñi tswè mē ñi ñjòò tsim jii mə ñi l̀òò aa ε? Ñi tswè mē ñi àfù'u tsim aa ε? Ñi tigè mē mbə bífò, ka mə bǐ'ì sǐ bífò tsítsòñ bə aa ε? Mə yè'ətə mə bon ñi laa tɛ'ɛ mbə bífò tǎ tá bǐ'inè ka nsa'a nífò nya bitsimè. ⁹ A fi tsi'í tsò Nwǐngòñ à fa aà àdigè ñlwi'í ñjìm a mbo bǐ'í

ngǎngntoò ji, tsi'í tsǒ bè bǐi mǎ bi tswe nì ñkwo a nsaanǎ, tá mbí ntsím ì yǎ waa, nì baangel, nì bàmìsǒnǎ. ¹⁰ Mbi'í ñkwí Kristo bí'í nì ìbǎrǎ, nì bǎñnǎ mǎbǎ ñgǎñmitsyè a mum Kristo. Bí'í bǎrǎ, nì bǎñnǎ ñtǐi. Bi tsa'à nì yí'í mbanǎnǎ ññenǎ nì bù. ¹¹ Yí nywe'e tsǐtsǒn, bí'í tswe ní ñjǐ, ñjǐ ñkǐ ì yanǎ ñí yí'í, bí'í we'è nì bíkùrǎ bitsǎ'ǎ. Bi ghòò ní yí'í, bí'í tsǐñǎ ñkarǎ nì idigǎ idigǎ, ¹² bí'í nwegǎ ñí ìbǐi nú yí'í mfa'a nì mǐtǐi ní mǎbǎ mí'í. Bi yí nniñ ndòò a atu bí'í, bí'í bǎñnǎ ñniñ mbǎǎnǎ. Bi yí ntǐ tso'ǎ akǒrǎ yí'í, bí'í tswá ñtǐi yí'í; ¹³ bi yí mbǎgǐtǎ yí'í, bí'í kwí'í nì mǐghǎà mí bǎnǎ. Nyí nywe'e tsǐtsǒnǎ, a mbǎ mǐbi, bí'í bǎ aa ñtsǎ'à, ñjoo jǐi mǎ bi mè'è aà.

¹⁴ Kaa mǎ sǐ ma yú a mbo bù ñwǎ'ànǎ aa mǎ mǎ ghǐrǎ tá átú yuu dirǎ bǎ. Mǎ bǎñnǎ ññwǎ'ànǎ aa a ndǐ'itǎ bù tsǒ bǎ ba bíi mǎ mè kǒñǎ aà. ¹⁵ Ka mǎ nì tswe nì bè bí ghǎ'à ñgha'a mǎ bí dǐ'itǎ ní ghuu tsi'í tsǒ bè bí Kristo aa, Taà ghùù à naa tsi'í yí mò'ǎ, ñlon mǎ mè tǐgǎ mbǎ aa Taà ghùù yí ndǎnwǐ ntsya a ñjǐm ntoo yǐ ñsigǐnǎ ya yǐi mǎ mè zǐ nì yu a mbo bù aà. ¹⁶ Mǎ tǐgǎ ndǐ'itǎ ní ghuu mǎ tá nì ka ññe'esǎ akǒrǎ nízi yá. ¹⁷ A bǎ ñjǐ'í ànnù yǐi mǎ mè too Timoti, mú ghǎ a ñjǐm Kristo, yǐi mǎ mè kǒñǎ aa, yǐi mǎ a fǎ'à a mbo Mmǎ'àmbi nì ñtǐi yí tsímǎ aà. A ka zǐ ì wa'atǎ a mbo bù, bíñǎñsǎ bíi mǎ mè yǒnǎ a múm ntswǎntǐi yǎ yí mǐfi a mum Kristo, bíi mǎ mè kǐi ndǐ'í a mbǎ ñdanwǐ ntsím, a idigǎ tsím jǐi mǎ mè ghèè ghú aà.

¹⁸ Bù bí mǎ'ǎ ññee nú juu, a bǎ tsi'í tsǒ nì wa'atǎ nì mǎ kaa mè ka wa'ǎ ghuu bú ñzi

nggantə. ¹⁹ Lâ Mmà'àmbi, à bə bii boŋ mē ka zĩ ggantə ghuu a ni mû àtĩi noò. Mē zi boŋ mē ka wa'a aa tsi'i innù jĩi mē ngǎŋŋee nu mà jũ i swoŋ aa i yu'ù, mē ka kii yə mitĩi myaa. ²⁰ Nloŋ mē kaa ànnù nifò Nwĩ kaa a sì aa annù nighàà ni ntsù bē, a bə aa annù mida'a. ²¹ Ni kòŋ mē akə aa ε? Ni kòŋ mē mē zi aa bə ni ŋgwàn a mbo bù, kē ni lòò aa mē mē zi nĩ àkòŋnè nĩ àbonè aa ε?

5

Annũ Ajirè a mûm ndânwĩ

¹ Bi nanşə ŋkè'ènè a mbo mē mē ajirè a tswe a titĩi bù, mbə abuu ajirè yĩi kaa a sì a titĩi bitĩzi Nwĩ tɛ'ε ntswe aà. Nloŋ mē, ŋù a lògè ni a ŋkwe taà yĩ. ² Ni tērè aa ε? A ku'unə aa mē boŋ ni bəŋnè nyə'ə aa yè'è. Tā ni fi'isə a ŋù yĩ mē a ghìrə ajəŋə annù ma yũ aa a titĩi bù.

³ Ka mē mē sì a titĩi bù a nĩ ìbii nũ gha tswé aa, mē bəŋnə ntswe a titĩi bù a mûm Azwĩ. Mē tsèrè mē isa'a ŋù yĩ mē à ghìrə ajəŋə annù ma yũ aa tsi'i tsɔ mē tswe a titĩi bù. ⁴ Nòò yĩi mē ni boontə nĩ ìkũm Mmà'àmbĩ Yesu yĩ'inə aa, àzwĩ ya a tswé bu bo, ni mīdà'à mi Mmà'àmbĩ yĩ'inə Yesu Kristo, ⁵ nĩ fā ŋù ma ghũ a mbo Satan mē tā à ta ŋgĩ'i a nĩ n̄jyánú yĩ. Mē mbə àzwĩ yi a yĩ m̄bəŋnə nyweenə wa njwi Mmà'àmbi lə.

⁶ Ajəŋə yĩi mē ni ŋee nũ juu aa kaa a sì ku'ùnè. Nĩ sì zi mē, muliĩ mbè'è àbaa i ghìrè mamù'ù ŋkyá àbaa a kɔ'ò aa ε? ⁷ Nĩ kɔɔ alwènə mbè'è àbaa yĩ lwèn ya mē à ni innù jĩ bi a titĩi bù m̄fi'isə, mē mbə ni laa lə. Boŋ ni ka tīgə bə tsi'i

tsõ ñkyâ àbaa yĩ fii yĩ mē kaa m̀bè'è àbaa kaa ì s̀ì ghu tswé. Nòò ìkòò Passa yĩ bi lògè mē Kristo yĩ mē à ni mú m̀b̀injèrè ìkòò Passa yì'inè wa m̀mà'á Nwĩ ghu aa, à kù'ù mē. ⁸ A bõḥ mē tâ b̀ì'inè tigə ñji ìkòò ma ghù, kaa wa'à ji aa bē nì àbaa yĩ mē tswe nĩ m̀bè'è àbaa yĩ ñlwèn ya aa, mē a nĩ àbì'intii bo bi ìnnù jì bi aa, b̀ì'inè baḥnə ka ñji bē nĩ àbaa yĩ mē kaa m̀bè'è àbaa ì s̀ì ghu tswé, mē ni ñtii yĩ làà bo bi ànnù nĩḥkoḥ aà.

⁹ Mē le ḥḥwà'ànə wa múm àḥwà'ànə ya mē mē le ntsyàsə a mbo bù aa mē tâ nì tsuu aa bu bi ḥgàḥajirè ki karə. ¹⁰ Kaa mē le si wa'à aa ḥgàḥajirè jii mē à ni bē bi mbi aa, kě bē bii bi ghotə njoo aa, kē baḥgāmighee, kē ḥgǎḥmii b̀ìnwĩḥgòḥ bi adàḥdàḥḥə swoḥə bē, ñlõḥ mē ma mùu ajàḥ a ka d̀ì'ì mē nì ma'atə mbi yù ḥghεε a adigə yi dàḥ. ¹¹ Mē le mbàḥnə ḥwa'anə a mbo bù aa mē tâ nì tsuu ki karə aa bú bi ḥù tsù yĩ mē a twoḥ ibii nú yi mē yu ni ñdim ỳì'inè, lá ànnù ajirè bo bi ànnù ḥghotē njoo, nĩ ànnù mbii b̀ìnwĩḥgòḥ bidàḥdàḥḥə, ànnù nswõḥ ànnù yĩ bi a atu ḥù, ni ànnù nno m̀ìlù'ù mbaanə bo bi ànnù iyərə a tswé ghu nu aà. Tā àjìnə yuu bi àjàḥ ḥù ma ya tâ à tsuu burə bē bē!

¹² Nlõḥ mē àya a nsa'a bē bi abεε à nĩ àkə aa ε? Nì tswe aa nì ḥsa'a bē bii mē bi tswe a múm ñdànwĩ. ¹³ Nwĩḥgòḥ a sa'a bē bii mē bi tswe a abεε aà. “Furə nì ḥgǎḥabi'intii a titii bù.”

6

Annũ nsomsə Mu Kristo nsomsə yĩ m̀ò'ò

1 Mbè nù nìbù a tswe nî àbèè bo mu Kristo yî mò'ò, á ghìrê àkè mə tá à logə isa'a wa nghèè nì ghù a mbo bè bii annú yaa sî tsinè, mbaɲnə mmà'atə a nghèè nì ghù a mbo bè bi Nwî tá bì lentə aa ε? 2 Nì sî zi mə bè bi Nwî ka yî sa'a mbi yù aa ε? Mbə a bə mə nì ka yî ki sa'a mbi, boɲ mbə a tigè n̄tsya ghuu a n̄lentə bɔɔ bi innù tsó ma bú aa mə akə aa ε? 3 Nì sî zi mə bî'inè ka yî sa'a bangel aa ε? Mbə a bə ma mùu ajàɲ boɲ nì bàɲnə naɲsə nzi nsà'á innù jî fàa mbí. 4 Mbê ìjaɲ innù tsi'í tsó ma jya i yi mfè'è, nì bàɲnè n̄logə nghèè nì ju bə a mbo bè bii mə ndânwî tsa'à, mə tá bì lentə aa a ya aa ε? 5 A boɲ mə tá àdìrêtu tswa ghuu. A bə mə kaa nù yî mò'ò à sî a titì bì tswe mə à tsyèsə nzi n̄lentə innù abèè a titì bɔɔ bi Kristo aa ε? 6 Lâ Mu Kristo a bàɲnè logə nì Mu Kristo yî mò'ò nghèè nì ghù a kòrə a mbo bitì bii Nwî mə bì ka nsa'a isa'à yi.

7 Tsi'í ajàɲ mə innù ìbèè kòrə i tswe a titì bì aa, a dî'ì mə nì wò m̄. Nì sî zi mə a bɔɲtə mə mbə nù a bàɲnè ñghirə ìbi a nu bù aa ε? Nì sî ki nzi mə a bɔɲtə mə mbə bi bàɲnè n̄twɛɛ bə ñjoo juu ñkwɛrə aa ε? 8 Lâ bu bîmbɔɲ, nì bàɲnè ñghirə nî ìbi, mbaɲnê nî ñjoo bē ñkwɛrə, bo bii mə à nì bɔɔ bi maà buu aà.

9 Nì sî zi mə kaa bè bii annù yaa a sî tsinə aa kaa bi ka yî wa'ă annù nifò Nwî jì aa ε? Nì tsuu ìbì nù ghuu ki bwe'esə, ñgǎɲatsùùrə, ñgǎɲmii b̄n̄wî bidàɲè dàɲè, kǎ ñgǎɲajirè, kə mbàɲnè n̄logə mbàɲnè, kǎ bàɲgyè bi n̄logə bàɲgyè, 10 kə bàɲgâmighee, kə bè bii bi ghotə nî ñjoo tsi'í ghòtè n̄lə, kə banômbaanə, kə ñgǎɲmbègə bè,

bo bànġâmighee, wa kaa bo ka yĭ wa'ă a mum annù nifò Nwĭ kuù. ¹¹ Bù bĭ mɔ'ɔ lɛ mbə aa maa ajaŋə, lâ bi sĭ'ĭ mē ghuu, ŋghirə nĭ tigè bè bi Nwĭ bĭi bi laà aa, ŋghirə annù yuu a tsinè, nĭ ĩkũm Mmà'àmbĭ Yesu Kristo bo bĭ a mũm Azwĭ Nwĭ yĭ'inè.

¹² “Mbə mè tse ghirə ìnnù tsimè mə mè kòŋ aà.” Lâ kaa ìnnù tsim i sĭ kwetə. “Mbə mè tse ghirə ìnnù tsimè jĭi mə mə kòŋə aà.” Lâ kaa mè ka kĭ'i abù'u a mbô ànnù tsu bē. ¹³ Nù tsù à tse swon mə, “Mĭji tswe aa a mbô àtò'ò, àtò'ò a kĭ ntswe aa nlon mijĭ.” ĩŋə, à nĭ ànnù nĭŋkòŋə, lâ Nwĭŋòŋ à ka yĭ bwesə ma jyaà njoò tsimè. A ŋghèe a nĭ ĩbiinù gho, kaa i sĭ tswe aa a nĭi mǎghàbè ghū. ĩbĭi nũ gho i tswe aa a mbo Mmà'àmbi yĭi mə a sa'a aà.

¹⁴ Nwĭŋòŋ à lɛ mbĭnsə Mmà'àmbĭ yĭ'inè a nĭwô, à ka yĭ kĭi bĭnsə yĭ'inè nĭ mĭdà'â mi.

¹⁵ Nĭ sĭ zi mə mĭbĭi mi nũ muu mi laa mbə mbèe nu Kristo aa ε? Mè ka lògə mbèe nũ Kristo i tigə ghirə tâ ì bə mbèe nũ àkwàrè aa ε? Kaa ma ya mbə a wa'à fè'è. ¹⁶ Kè nĭ sĭ zi mə nù yĭi mə à bòonsə mbĭi nũ yĭ bo àkwàrè aa bo yu tigə mbə aa àyoo mɔ'ɔ aa ε? A ajaŋ mə àŋwà'ànè Nwĭ a swon aa mə, “Bo bya bi baa, nù bāŋnè wa bo mǎŋgyè wa, tigè mboonsə mbə nĭyă nu yĭ mĭfùurè.” ¹⁷ Lâ nù yĭi mə à bòonsə mbĭi nũ yĭ bo Mmà'àmbĭ Kristo aa, bo yu tigə aa Azwĭ yĭ fùurè.

¹⁸ Nĭ ka ŋkhə innũ ajirə. ĩfǎnsənnù jĭ mɔ'ɔ jĭi mə nù a ghirə aa, kaa i sĭ aa ĩbiinù yĭ mɔontə. Lâ nù yĭi mə a jĭ mǎghàbè aa, a fǎnsə aa annù a nu mbĭi nũ yĭ. ¹⁹ O sĭ zĭ mə mbĭi nũ yò ì laa mbə

ndâ Azwĩ Nwĩ yĩ a tswe mûm nu wò, ya yĩ mə a lo mbo Nwĩ aa ε? Wa kaa ìbii nú gho i sì aa mbo wò tswê i tswe aa a mbo Nwĩ. ²⁰ Wa à le nyuu gho aa nì àtìndùu, ma mùu ajàṅ a kù'ùnè mə tá ò ka gha'asə bē Nwĩ nì mbìi nú yò.

7

Ibetè òlɔŋ annù niyɔ'ɔ

¹ Tsitsòṅ, a ṅghèε a nì ìnnù jya mə nì le ṅṅwà'ànè m̀betə gha ghu nlon annù niyɔ'ɔ aa, àkwì'i a nì mə, ṅù à bə tuu m̀ṅgyè ki m̀òntè bon a bonè. ² La a ku'unə mə tá ṅumb̀ṅnə ntsim à tswe nì ṅgwê yĩ, tá m̀ṅgye ntsim à ki ntswe nì ndoò yĩ tá ki khə ikwà'ànè jii tswe òlɔŋ annù ajirə aà. ³ A bon mə tá ṅumb̀ṅnə à ka ṅghirə ìnnù tsim jii mə i ku'unə aa a mbó ṅgwê yĩ, tá ṅgwê yĩ à kii ṅghirə nì ìnnù tsim jii i ku'unə a ṅghirə a mbo ndoò yĩ aà. ⁴ Nlon mə kaa m̀ṅgyè à sì nì àdà'à a atú ìbii nú yĩ tswê, a b̀ṅnə ntswe ndoò yĩ ntswe nì yu. Kaa ṅumb̀ṅnə à sì nì àda'a a atú ìbii nú yĩ tswê, a b̀ṅnə ntswe ṅgwê yĩ ntswe nì àdà'à ghu nú. ⁵ Tá ṅ̀nìbù tá tsuu ṅù yĩ m̀ɔ'ɔ nì ìbii nú yĩ ki yumə tì ghě mə bo yu biinə mə bo yu ghìrè maa ajàṅ òlɔŋ aa mə bo lòɔ ǹlògə nòò ma wa tsà'àtè Nwĩ ghu aà. Maa ajàṅ, bεε nòò ma wa a tsya, bo bù ṅghεε nì m̀bii ṅka ntswe fu tsǒ m̀ṅgyè bo ndoò, ta wa'a abwarə a mbo Satan lô m̀fa mə tá à kwa'anə waa tá bo wo nlon mə ka bō sǐ ntswá ìbii nú waa zǐ aà.

⁶ Mə swon ma laa a mbii mə nì ghìrə, kaa mə si aa ndi'i a mbo bù fa. ⁷ Nlon mə a mbo m̀, mə yè'ètè mə bon bù bitsim bə aa tsǒ m̀; lá ṅù yĩ

mò'ɔ yĩ mò'ɔ à tswe aa nì m̄i m̄itəɲnə m̄i mə Nwĩ à fà aà; n̄u yĩ mò'ɔ a tswe n̄i àbəɲ yuà n̄u yĩ mò'ɔ a b̄aɲnə tswe n̄i àbəɲ yĩ.

⁸ Ts̄its̄òɲ mè sw̄ɔɲ yuà ànnù aa a mbo bə b̄i mə bi s̄i yɔ'ɔ aà, bo bi a mbo b̄ikwĩ'i, mə a bɔɲ mə tâ bo tswe tsi'i bobo, tsi'i ts̄ò mè. ⁹ L̄a m̄bə n̄u n̄i bù tuu ntsw̄a ìbiinù yi zi, a yɔ'ò, a bɔɲ mə tâ à yɔ'ɔ, n̄tsyatə a aj̄aɲ mə à ka tswe ti yɔ'ɔ, i b̄aɲnə ki lòò. ¹⁰ A mbo bə b̄i mə bi yɔ'ɔ aa, mè f̄a n̄d̄i'i ȳi kaa ì s̄i aa yà bə, n̄lo aa bə a mbo Mmà'àmbi aa mə, tâ m̄aɲgyè tsuu ndoò yi l̄ò mà'atè, ¹¹ l̄a m̄bə a ma'atə yi, a tigè n̄tswe tsi'i yù, kə a b̄u m̄b̄i n̄z̄i bo yu m̄aɲsè ìsa'à waa yu. T̄a n̄umb̄aɲnə à tsee ɲgwê yĩ k̄i l̄ò tuu.

¹² A b̄o àbùgè b̄e, mè sw̄ɔɲ ànnù ȳi mə kaa a s̄i b̄e Mmà'àmbi swonə aa mə: Mbə mu Kristo ȳi m̄b̄aɲnə a tswe n̄i m̄aɲgyè ȳi mə kaa à s̄i Mmà'àmbi bii, la ɲk̄òɲè n̄i m̄bu ɲka ntswe bo yu, a tsee yi l̄ò tuu. ¹³ Mbə m̄aɲgyè a ki ntswe n̄i n̄doò ȳi mə kaa à s̄i Nwĩ bii, la ɲk̄òɲè n̄i mə yu ka bu tswe bo yu, a tsee yi k̄i tuu. ¹⁴ N̄lon mə ndoo wa mə à s̄i Kristo bii aa Nwĩ à tigè mb̄i yi tsi'i ts̄ò n̄u yĩ, n̄yon aa a n̄j̄m ɲgwê yĩ w̄a. M̄aɲgyè wa mə à s̄i Kristo bii, Nwĩ a k̄i m̄b̄i yi tsi'i ts̄ò n̄u yĩ, n̄tsya aa n̄j̄m ndoò ȳi wa mə à n̄i mu Kristo aà. N̄lon mə a laa tuu ma mùu aj̄aɲ bə, bɔɲ kaa b̄ɔò buu ka wa'ă b̄ɔɔ b̄i mə bə laa bə. L̄a Nwĩ à b̄i waa a ts̄ò b̄ɔɔ b̄i bi laa aà.

¹⁵ L̄a ndoo wa, kə m̄aɲgyè wa mə à s̄i Nwĩ bii aa, a ka n̄lɔɔ n̄tuu ɲgwê yi kə ndoò ȳi, tâ mu Kristo wa a bii. Maa aj̄aɲ kaa ayoo a wa'ă mu Kristo ȳi m̄b̄aɲnə kə ȳi m̄aɲgyè kw̄erè, à tse

ghìrə annù yïi mə a ku'unə ghu mbo aà, ñlon mə Nwĩ à twonə yi'inè aa mə tâ bĩ'inè tswe nĩ mbɔɔnə. ¹⁶ Wò mu Kristo yĩ mànɔyè, ò zĩ aa fə mə mbə Nwĩ a wa'ă njĩm wò tsyâ ñyweensə a ndoò ghò aa ε? Wò, ñdoò, ò zĩ aa fə mə mbə Nwĩ a wa'ă njĩm wò tsyâ ñyweensə ɲgwê ghò aa ε?

Nĩ ka nstwe ntswëntĩ yùù ñyon aa ajàn yïi mə Nwĩ à twòɲə ghu aà

¹⁷ Tâ ɲù yĩ mɔ'ɔ yĩ mɔ'ɔ ka nstwe ntswëntĩ yĩ ñyon nĩ ànnù yïi mə Mmà'àmbi à fa ghu mbo ɲki twon yĩ ghu aà. Ma yũ à ni ñdĩ'i yïi mə mə fa a mbo ñdanwĩ tsi'ĩ tsimè aà. ¹⁸ Mbə a bə mə Nwĩ à lɛ si twonə gho aa lɛ bon bi ɲètè mē gho, ò tsee ki lòɔ ñlò'òsə àlènsə ma yâ. Kè mbə a bə mə Nwĩ à lɛ si twonə nĩ gho aa, kaa bi wa'à gho ɲètè, ò tsee ki lòò mə bi ɲetə ghó. ¹⁹ Nlon mə, kè bi ɲètè ɲũ, kè bi wa'à yi ɲetè, bəə bon ma ya à ni tsi'ĩ ànnù dāɲè dāɲè. Annù yïi mə a tswe ghu aa a nĩ ɲka yu'unə ndĩ'i Nwĩ. ²⁰ Tâ ɲù ñtsim à tswe tsi'ĩ ajàn yïi mə à lɛ mbə a noò yïi mə Nwĩ à lɛ ntwon yĩ aà.

²¹ Nwĩ à lɛ si twonə nĩ gho ò bə aa àbù'ù aa ε? Tsèè gho ki kwɛ'ɛ. Lâ mbə ò zi ajàn yïi mə mbə ò fɛ'è wa ndâbù'ù, ò fɛ'è. ²² Nlon mə àbù'ù yïi mə Mmà'àmbi à twòɲ mē yi aa, à bə aa ɲù yïi mə kaa à sɪ a ndâbù'ù tswé a mbo Mmà'àmbi. A ɲɔɲ ɲɔɲ, ɲù yïi mə kaa à sɪ abù'ù bə, Mmà'àmbi a twonə yi aa, à bə aa àbù'ù Kristo. ²³ Wa Nwĩ à lɛè mbaa ɲyuu ghuu nĩ àtìndùù. Maa ajàn tâ nĩ tsuu abù'ù ɲùmìsòn bũ bə. ²⁴ Bɔɔ bi maà, tâ ɲù

ntsìm à tswe bo Nwĩ a nĩ àdìgə yĩ mə à ɛ ntswe ghu a noò yĩ mə à ɛ ntwonə yi ghu aà.

Ibetè nlon bê bii mə bi sị yɔ'ɔ aa bo bi bĩkwĩ'i bi bāngyè

²⁵ Tsìtsòŋ, a ŋghèe a nĩ annù bê bii mə bi sị yɔ'ɔ aa, kaa mə sị nĩ òdì'i yĩ mə ì lo a mbo Mmà'àmbi aa tswé a mfa a mbo bo, lá mə fa amòònté ya a mbo bo, tsi'i tsó ñù yĩ mə, a n̄jĩm ŋko m̄l̄l̄ŋnə Nwĩ, bi tse bii annù yĩ mə a swonə aà. ²⁶ Nlon ŋgĩ'i yĩ mə ì tswe tsìtsòŋ aa, mə mòòntə mə a bɔŋ aa mə tâ ñù à tswe ti yɔ'ò.

²⁷ Ó tswe nì m̄ngyè aa ε? Tsee ki lòo mə o tuu yi. Ó sị nĩ m̄ngyè tswé aa ε? Ó tsee ki lòo m̄ngyè a nyɔ'ò. ²⁸ Lá m̄bə ò yɔ'ɔ boŋ kaa ò si aa annù yĩ bi ghìrè. Kè m̄bê m̄m̄ngyè a ki nyɔ'ɔ boŋ kaa à si aa annù yĩ bi ghìrè. Lá bè bii mə bi yɔ'ɔ a aa bi tswe nì ŋgĩ'i nlon ìnnù mbi jù. Mè lòo nì mə tâ nì tsuu a nĩ ma yaà ŋgĩ'i kuu.

²⁹ Bɔɔ bi maà, ànnù yĩ mə swonə aa a bə aa mə, nòò wa à ghù'ùtè m̄ ñtigə tsi'i abô. A ku'ùnè mə, nloginè tsìtsòŋ, tâ bè bii mə bi yɔ'ɔ aa, tâ bi tigə ntswe tsi'i tsó kaa bo sị nĩ bāngyè tswé, ³⁰ Tá bè bii mə bo yè'è aa, tâ bo tswe tsi'i tsó bè bii mə kaa bo sị yè'è aà. Tá bè bii mə bi doritə aa, tâ bo tswe tsi'i tsó bè bii ka bo si doritə. Tá bè bii mə bi yuu n̄joo aa, tâ bo tswe tsi'i tsó bè bii mə kaa bo si nĩ n̄joo tswé. ³¹ Tá bè bii mə bi tswe nĩ n̄joo mbi jù m̄fa'a nĩ ju aa tâ bo tigə ŋghìrə tsi'i tsó kaa bo sị nĩ ànnù ghu tswé. Nlon mə mbi yù, a ajàn yĩ mə ì tswe tsìtsòŋ aa, ì tsyà nii aà tsyà.

³² Mə lɔɔ mə tã nì tsee innũ ki wa'a. Nù yĩ mə à sɪ yɔ'ɔ aa, tã à ka wa'atə bə àjàn mə mbə yu kã mfa'a afà'a Mmà'àmbi ŋka nɔɔ nì mánjĩ yĩ mə yu ka ki ghìrə Mmà'àmbi à ka ndoritə ghu aà.

³³ Nù yĩ mə à yò'ò aa, a wa'a aà innù jĩ fàa mbí. Nlon mə a lòò aà ŋka ñghìrə innù jĩ mə i ka ghìrə tã ñgwê yĩ doritə aà. ³⁴ Maa ajàn, a tigè ntəə a titì. Màngyè yĩ mə à sɪ yɔ'ɔ aa, kè múngòò mǎngyè, a wa'atə aa bə ajàn yĩ mbə yu ghìrə innu Mmà'àmbí, nɔɔ nì àjàn yĩ mə mbə yu ləè ìbìnú yi bo bì àzwí yi a laà. Lã mǎngyè yĩ à yò'ò aa, a wa'atə aa bə innù jĩ fàa mbí, nɔɔ nì àjàn yĩ mə mbə yu ghìrə ñdoò yĩ a ka ñdoritə aà.

³⁵ Ma swon innù jú tsim aa a ŋkwetə bù ghu. Kaa mè si lòò aa ñjĩ'i ŋkya nniŋə ghuu ghu. Mə lòò aa bə mə tã nì ka ñghìrə annù yĩ mə a ku'unə aa tǎ tigə zi a ajànə mbə nì fa mǎbì mĩ nũ mùu mitsim a mfà'à ìfà'a Nwĩ nì mǐntì muu mitsimə.

³⁶ Nğhεε nì nù yĩ mə à kòsə mə ñgwê yĩ aa, mbə a yə mə kaa yu si annù yĩ mə a ku'unə a mbo mumǎngyè wa bù ñghìrə, kè ñyə mə yu lòò si'i, a bôn mə tã bo yɔ'ɔ tsò mə à lε nte'ε wa'atə aà. A bə ghìrə ma mùu ajàn bon kaa à sɪ aa annù yi bì ghìrə. ³⁷ Lã mbə nù a ka'a mə kaa yu ka wa'à yɔ'ɔ, ti ghě mə bì gaansə yi aa gǎansə, lē à kì mē ŋka'a mə yu ka ki tswa ìbìnú yi, a gheè nì mbĩ tsee múmǎngyè mòòntə, nzi mə yu ghìrə aa annù yĩ sigìnə. ³⁸ Maa ajàn, nù yĩ mə à yò'ò aa, à ghìrə ànnù yĩ sigìnə, lá nù yĩ kaa à sɪ yɔ'ɔ a aa ghìrə aa ànnù yĩ mə a bon ntsyàtə aà.

³⁹ Mànggye nàyo'c à lwĩ'i tsõ mànggye nàyo'c aa a ni nòò yii mæ ñdoò yĩ à tswe ntĩi aà. Lá mbè ñdoò yĩ wa a kwo, boŋ mbè a yo'ò ñú yĩ dàn yii mæ à kòŋə aa, mæ mbè a bə mu Kristo. ⁴⁰ Lá a nĩ à yaà àmòòntè, à bə tsuu bú yo'c boŋ à ka ki doritə tsyatə. Mè kĩ mbii mæ Azwi Nwĩ a tswe a múm ntĩi mè.

8

Abetè ñlon miji mii mæ bi mà'à bìnwĩ ghu aà

¹ Tĩtsòn, ñghεε ni miji mii mæ bi mà'à bìnwĩ ghu aa, bĩ'inè zi tsi'ĩ sigìnè mæ, “Bĩ'inè bitsim zĩ innu,” tsi'ĩ a ajàn mæ ni swòŋə aà, “Nzĩ ànnu a ghìrè ñu a ñeè ni nú,” lá a bāŋnè mbè akòŋnè mæ a ghìrè a kwè. ² Mbè ñu tsu a mōontə mæ yu zi ànnu tsu, boŋ kaa à burə tì zi ñkù'ùnè a ajàn yii mæ boŋ à zi aà. ³ Lá mbè ñu a kòŋə Nwĩ, boŋ Nwĩ à zi ñu ma wá.

⁴ Nghεε nĩ ànnũ nji miji mii mæ bi mà'a bìnwĩ ghu aa, “bĩ'inè zi mæ bìnwĩ ma bú laa mbè mĩkobə kaa wa'à nĩ ñtswéntĩ tswé,” ñki nzi mæ, “Nwĩŋgòŋ à bə aa tsi'ĩ yu yigè.” ⁵ Njoo jĩ mō'c i tswe ghu bi twonè ni bìnwĩ a aburə kè a nsyê, “bìnwĩ” ma bú bo bĩ “bimmà'àmbi” bi tswe ghu a nòc nòc, ⁶ lá a mbo bĩ'inè, bĩ'inè zi mæ Nwĩŋgòŋ à tswe ghu aa tsi'ĩ yĩ mfuùrè, mbè Taà yĩ'inè, yii mæ à nāŋsə njoò tsim, ñki mbè yu yii mæ bĩ'inè tswe ñtswéntĩ yĩ'inè ñlon ŋgaà yĩ aà. Mmà'àmbi à kĩŋ mbè aa yĩ mfuùrè, mbè Yesu Kristo, yii mæ Nwĩ à le nnaŋsə njoò tsim ñtsya ghu nu, bĩ'inè kii ñtswe nĩ ñtswéntĩ yĩ'inè ñtsya aa ghu nú aà.

⁷ Lâ kaa sî bê bitsîm bê mæ bi zi ma yaà ànnu. Bè bî mɔ'ɔ bi tswe ghu bîi mæ bi mîrînè mē ni bînwîngòŋ bi dāŋè dāŋè, ñji ni mîji mà mú tsi'î tsò mîi mæ bi nanşə mà'á aa bînwîngòŋ bi dāŋè dāŋè ma bú ghu. Ajāŋ mæ bo mòntə mæ bi ghîrè aa annù yîi mæ kaa a sî ku'unè, ñji aa, mîntîi myaa mîi mi bɔrə aa, mi tigè ñsa'a nî waa. ⁸ Kaa mîji sî ghîrè mæ tâ Nwî à beentə yi'inè. Mbə bî'inè tsuu ji, kaa bî'inè wa'ă ayoo tsu bwê. Βεε bî'inè ji ji, kaa a wa'ă yi'inè nî ànnù tsu kwetè.

⁹ Mândoo ànnù yîi mæ à tswe ghu aa, à bàŋnə mbə aa mæ tâ ajāŋ yîi mæ ò zi mæ kè ò ji kè ò tswe tî ji kaa à sî annù tsu kwetə aa, tâ à tsuu ŋgò'ò ñtumê àkòrè a mbo bîlîm bo bîi mæ mîntîi myaa bɔrə aa bə. ¹⁰ Nlon mæ mbə ñu à yê gho, wò yîi mæ ò zi annù aa, ò jî ni a adigə yîi mæ bi mà'á bînwî ghu aa, boŋ à ka wa'á mòntè mæ o ghîrə aa annù yî sigînè, ñki ntigə ñji nî yîi ŋгаа yumbəŋ, mæ mbə àbîintîi yi a bɔrə aa ε? ¹¹ Nyonə nî ànnù yîi mæ ò zi, ŋghîrè, mumaà ghò yîi mæ àbîintîi yi a bɔrə a yə, mfigînè aa, yu wa yîi mæ Kristo à lɛ ŋkwo nlon ŋkwitû yi aa, ò bàŋnə nzwitə yi aa bê zwitè. ¹² Ma la a bə mæ, mbə ò ghîrə ñdîm ghò a wô, ò zwitè ñtîi yi, nlon mæ à bɔrə aa, boŋ ò fānsə annù aa a mbo Kristo. ¹³ Ma mùu ajāŋ, m̄bə annù mîji a bə ayoo yîi mæ mumaà à ka tsyà ghu wǒ, boŋ kaa mæ ka yî wa'ă mbà bú ŋkurə, mbî'î mæ ghîrè mumaà ghà a wô.

9

Njoo jii mæ i ku'unə a mbo ŋgàŋntoo Kristo àà

1 Mè sɪ n̄u ȳi m̄ə m̄ə t̄ə n̄i àt̄u ya b̄ə aa ɛ? Mè si n̄ḡaŋntoò Yesu b̄ə aa ɛ? Mè k̄i laa n̄ki'i Yesu Krito Mmà'àmbi ȳi'inè ȳə aa ɛ? N̄i si abo afà'á ya a m̄um Mmà'àmbi b̄ə aa ɛ? 2 Mb̄ə b̄ə b̄i m̄o'ɔ ka nswon̄ə n̄i m̄ə m̄ə s̄i n̄ḡaŋntoò Kristo b̄ə, bon̄ a mbo bù, m̄ə n̄i n̄ḡaŋntoò Kristo. Nlon̄ m̄ə n̄i laa mb̄ə àl̄ens̄ə ya a nd̄i'i m̄ə m̄ə n̄i n̄ḡaŋntoò Kristo 3 A ni n̄ighàà n̄i m̄ə m̄ə swon̄ a mfi'i ìl̄èè gha a mbo b̄ə b̄i m̄ə bi bet̄ə n̄i gha n̄i m̄ighàà aa nuà: 4 A si a bwar̄ə yi'i a n̄kwer̄ə m̄ij̄i mi'i bo b̄i m̄ilù'ù mi'i a mbo bù b̄ə aa ɛ? 5 A si abwar̄ə yi'i a n̄l̄oḡə b̄aŋgȳé bi'i m̄ə bi'ibo ka nzin̄ə tsi'i tso n̄ḡaŋntoò Kristo j̄i m̄o'ɔ bo b̄i b̄oɔ bi ma b̄i Mmà'àmbi ni Peta b̄ə aa ɛ? 6 K̄è n̄i wà'at̄ə m̄ə à n̄i tsi'i Barnabas n̄i m̄ə m̄ə bi'iyu tsw̄e n̄i n̄ka mfà'a m̄i'i yu miji aa ɛ? 7 A ni ghuu s̄ogȳè m̄ə mb̄ə a k̄a m̄fa'a mbù n̄twu n̄i yi yu mbon̄ aa ɛ? A n̄i wò m̄ə mb̄ə a b̄é àkò m̄ilù'ù kaa wa'à n̄i m̄int̄à m̄i it̄i m̄ilù'ù mya ka n̄kya n̄ji aa ɛ? A n̄i wò m̄ə mb̄ə a ka ntsee naà kaa wa'à n̄i m̄ilikè nàà wa ka nno aa ɛ?

8 M̄ə swon̄ə ma mùu ajàn̄ aa n̄i àdà'à n̄um̄is̄on̄ aa ɛ? N̄on̄s̄ə à laa wa'á maa ajàn̄ ki nswon̄ aa ɛ? 9 Nlon̄ m̄ə bi n̄wa'an̄ə a ni n̄on̄s̄ə Moses m̄ə, “N̄i tsuu n̄ts̄u mb̄on̄ kwer̄ə a noò ȳi m̄ə i n̄n̄j̄ ansan̄ m̄far̄ə aà.” Kaa Nw̄i à s̄i ma nuù n̄ighàà ghaà aa nlon̄ tsi'i m̄b̄on̄ə. 10 A s̄i ma nuù n̄ighàà ghaà aa nlon̄ aa n̄gaà ȳi'í aa ɛ? Bi l̄e n̄n̄wà'àn̄ə ma nuù n̄ighàà n̄lon̄ aa n̄gaà ȳi'í. Nlon̄ m̄ə n̄u ȳi a liḡə miji aa, bo b̄i n̄u ȳi a fù'ù miji aa, a fà'à aa n̄wa'at̄ə ni m̄ə yu tsw̄e n̄i n̄tswe n̄i m̄i miji mȳá. 11 B̄i'í b̄ə m̄ə miji mi Azw̄i a tit̄i bù, m̄b̄ə b̄i'í ka

mbetə njoo mbi a mbo bù a di'ì mə bǐ'i betə si'i aa ε? ¹² Mbə bè bǐ mɔ'ɔ tswe nǐ àbwarə a mbetə a mbo bù boŋ bǐ'ì sǐ nǐ àbwarə tswé n̄tsya waa aa ε? Lâ, kaa bǐ'ì kǐ wa'à ma yuù àbwarə lògè. Bǐ'ì kǐ si b̄an̄nè m̄bii innù tsim a nyə mə kaa mbə bǐ'ì wa'ǎ ati taansə a mânjǐ n̄toò Kristo. ¹³ Nǐ sǐ zi mə bè bǐi mə bi fà'à a ndâmà'anwǐ aa bi tswe ni m̄ijǐ myaa aa ghu aa ε? Bè bǐi mə bi kii mfa'a ni a n̄ikentə ni mɔ'ɔ ni mà'anwǐ bi kii n̄ji aa njoo mmà'anwǐ. ¹⁴ A ki mbə a ŋgǐŋ ŋḡiŋ a ajàn mə Mmà'àmbi à swoŋ mə, bè bǐi bi s̄èensə ntoo yǐ n̄sigìnè ya aa, m̄ijǐ myaa mi tswe nǐ n̄ka mfè'ε aa ghu.

¹⁵ Lâ kaa m̄è l̄e ŋki'ì abwarə mà yû yǐ tsu lògè. Kaa m̄è si aŋwà'ànè yû kii ŋwa'anə aa mə m̄è lontə njoo ghu, n̄loŋ mə, m̄bòŋ m̄è kwo, n̄tsyatə ajàn mə mbə n̄u a kwerè ànnù yǐi mə m̄è t̄èrè ghu aà. ¹⁶ Kaa m̄è sǐ nǐ àdà'à a ka ŋkwèê n̄t̄i gha nloŋ mə m̄è swoŋ ntoo yǐ n̄sigìnè ya aa tswé. A nǐ ànnù yǐi mə m̄è tswe nǐ n̄ka ŋghir̄è. Ŋgi'ì yǐ n̄swèrè ì ka kuu a nu m̄è mə mbə m̄è tsuu ntoo yǐ n̄sigìnè ya ki swoŋə. ¹⁷ aMbə m̄è ka mfa'a ma mùu ajàn aa nǐ n̄kòŋê yà boŋ m̄è tswe nǐ m̄tso'ɔnè mi ifà'à. B̄εε m̄è tuu aa nǐ n̄kòŋê yà ki fà'à boŋ à ni ifà'à mə Nwǐ à fa a mbo m̄è. ¹⁸ M̄tso'ɔnè mi ifà'à ma mi tigè m̄bə aa akè aa ε? Tsi'ì mə m̄è ka nswoŋə nǐ ànnù Nwǐ ŋghir̄è ni mə tâ n̄toò yǐ n̄sigìnè ya tâ ì b̄ə ayoo t̄i nduù. Kaa ŋki'ì kà n̄liginè kwerə nǐ àbwarə yâ.

¹⁹ M̄è laa mbə ŋû mə m̄è t̄ə nǐ àtú yâ, kaa m̄è s̄i abù'ù ŋû b̄è. La m̄è b̄an̄nè ŋghir̄è ib̄in̄u gha nǐ àbù'ù ŋû n̄tsim, mə mbə m̄è nan̄sə swuŋt̄ə b̄è bǐ

ghà'atè bi zî a mbo Kristo ɛ. ²⁰ Mè yi ti fà'à bi'i bì bàYuda aa, mè tswé tsi'í tsǒ nù bàYudà, mə mbə mè swûntə waa bi zî Kristo ɛ? Ka mə məbɔŋ mə sî nî ñka yon nòŋsə Moses tswé aa, mè tswé tsi'í tsǒ mə yònè, a noò yîi mə mè tswé bi'i bì bè bîi mə bi yònè ma waa nòŋsə aa ta swûntə waa. ²¹ A kî mbə ngĩŋ ngĩŋ mə noò yîi mə mè tswé bi'i bè bîi bi si nòŋsə yonə aa, mè kîi ntswe tsi'í tsǒ bo, kaa ŋki'í nî nòŋsə yonè mə mbə mè kî nswun̄tə waa mfa a mbo Kristo ɛ. Kaa mə si swon̄ aa mə mè si nòŋsə Nwĩ yu'unə. Mə nansə tswé aa a ji'i mikòrə nòŋsə Kristo. ²² A mbo bè bîi mə bi bɔrə aa, mè kî mbɔrə mə mə swûntə waa. Mə tigè mbii nî ìnnù tsim̄ nlon̄ ŋkwítú bè bìtsim̄, mə mbə mə ghìrè ìnnù tsim̄ a nyweensə waa bí mɔ'ɔ ɛ. ²³ Ìnnù tsim̄ jîi kə mə ghìrə aa, mə ghìrə aa nlon̄ ŋkwitu ntoo yî ñsigìnè ya mə mbə mè tswé nî mbɔɔn̄ə yîi mə ì tswé ghu aa ɛ.

²⁴ Nî sî zi mə bi yi ghèɛ a adigə nikhè ñka ŋkhə aa a ghìrè ñji aa tsi'í nù yî m̄fùùrè aa ɛ? A ku'unə mə tá nî ka ŋkhə nî m̄an̄jî yîi mə nî ka jî. ²⁵ Nù n̄tsim̄ yîi mə a ghèè nikhè aa, a tswa ib̄in̄ú yi nî ngòŋ ìnnù tsim̄, m̄m̄irisə nî ib̄in̄ú yi nî m̄an̄jî ma ghú aa mə yu kwɛrə aa miyàrìnè mi ngù'ù m̄ii mə mi tsyà n̄ii aà tsyà. Lá a mbo b̄i'in̄, b̄i'in̄ tswé nî ñghìrə maa ajàn a ŋkwɛrə m̄ii mə mi tswé n̄ŋkon̄ aà. ²⁶ Aá ànnù yîi mə kaa mə si aa adàn̄ dàn̄è bu'usə ŋkhə, kaa ŋki'í k̄i m̄fuu aà m̄fə'è. ²⁷ Mə fùu ib̄in̄ú gha, ntswa nyigə, mə mbə mè wa'à ka nswon̄ə nî ànnù Nwĩ a mbo b̄adàn̄, nyi b̄an̄nè ñsaa miyàrìnè mi ngu'u myâ.

10

Awà'àsè òlòy ñgha'asè mìnkobè

¹ Bìlîm bâ, mɛ lɔɔ mɛ tâ nî zi mɛ, bîtà bî bîtaà bî'inè bî lɛ sî yònɔ mɛbà'à ya i kusè waa bo kí òtoo Ñkî miyaa yî Bagitɛ wá. ² Mbɛ yîi mɛ bo lɛ sî yu'unɛ nî Moses, ñyonɛ nî mɛbà'à ya ñkî too ñkî miyaa wa aa, a tigè mɛbɛ aa ñkî yîi mɛ bî lɛ mbòònsè ñkwɛrɛ tá tigɛ tswe a ñji'i mikòrô Moses. ³ Bo bî tsim bî lɛ ñji miji mi Azwî; ⁴ ñkî nno ñkî Azwî, òlòy mɛ ñkî wa yîi mɛ bî lɛ nno aa, i lɛ mfɛ'è aa nî Ngò'ò Azwî yîi mɛ i lɛ sî yònɛ waa laà, mɛbɛ Kristo aà. ⁵ Ka mɛ a lɛ mɛbɛ ma laa aa, bo bî ghà'àtè lɛ ñghìrɛ innù jîi mɛ kaa Nwîngòy à lɛ wa'à ghu doritè; a bɛ ñji'î ànnù yîi mɛ bo bî ghà'àtè lɛ ñkwokɛ nja'anɛ a nta'a miwèè miwèè aà.

⁶ Innù majú i wà'àsè nî yi'inè aa mɛ tâ bî'inè tsuu kí yè'ètè a ñghìrɛ ìbî tsò mɛ bo lɛ ñghìrɛ aà. ⁷ Nî tsuu mìnkobɛ kí mii tsò mɛ bo bî mɔ'ɔ lɛ sî mii aà; òlòy mɛ bî laa ñwà'ànè a múm àñwà'ànɛ Nwî mɛ, “Bè byà lɛ ntswe nsye a ñji ñkî no, m̀bìinɛ ntigɛ mbenɛ.” ⁸ Bî'inè tsuu mib̀b̀ m̀i nú m̀i'inè nî àtsùùrè fa, tsò mɛ bo bî mɔ'ɔ lɛ ñghìrɛ, òdùù waa, òtsù'ù mighum mi mbaa ntsò tarɛ bî wô a ñjwi yî m̀fùùrè ñkwokɛ aà. ⁹ Bî'inè tsuu a Mmà'àmbi i kwà'ànè, tsò mɛ bo bî mɔ'ɔ lɛ ñkwà'ànè yi, a too no i zwitè waa aà. ¹⁰ Nî tsuu kí nurikɛ kè kí ghààntè tsi'î tsò ajànɛ mɛ bo bî mɔ'ɔ lɛ ñghìrɛ, Nwî a too Angel Nìwo wa, a zî òzwitè waa aà. ¹¹ Innù ma jú i lɛ mfɛ'è a nu bo aa a ñwà'àsɛ àbùgè bɛ, bî kí ñwà'ànè aa a ndi'itè

yi'inè. Nlon mə b'i'inè tswe aa a noò y'i mə nòò ñlwi'í m̀bì à kà m̀ê aa ñkoontə aà.

¹² Mbə y'i mə a bə ma mùu ajàn aa, a ku'unə mə tâ ñù y'i mə a m̀òòntə mə yu təə aa, tâ ka ntsyəsə m̀bì'ì a lô ñwo. ¹³ Kaa àkwà'ànə y'i tsu a burə tì a mbo bù tì zì y'i mə kaa a lèè wa'á a mbo bə b'i m̀o'ɔ ghèè, Nwĩngòn a lèè nì ñkà'á y'i, kaa mbə a wa'à mà'atə mə tâ àkwà'ànə à kuu a nu bù y'i mə a tsyatə m̀tìtì muu. Lâ a nì akwà'ànə y'i mə i zì a nu bù aa, a kii mfa nì m̀ânjì y'i mə nì ka khè ghu aà, tá tá nì zi m̀ânjì y'i mə mbə nì tswá ñtìtì ghuu ghu.

¹⁴ Ma mùu ajàn mbâ bilîm bâ bii mə m̀è kònə aa, nì ka ñkhə a ñka mmii m̀ikobè. ¹⁵ Mə ghàà a mbo bù aa tsi'í tsó bə bii mə bì tswe nì m̀tsyè; m̀bə nì tse kyəsə atú yuu nì ànnù y'i mə mə swon aa sigìnè.

¹⁶ Ndón m̀bɔɔnə ya y'i mə b'i'inè no mfa nì m̀bì'ikə a mbo Nwĩ aa, ì si aa yi'inè a m̀úm àləə Kristo boonse aa ε? Abaa ya y'i mə b'i'inè kii mbatə aa, a si aa y'i'inə kii mboonse a nì m̀b̀h̀ǹú Kristo aa ε? ¹⁷ Tsó mə abaa ya a nì tsi'í y'i fùùrè, b'i'inə bii mə bì gha'atə ñkurə nì àbaa ya y'i fùùrè aa, bì tigə aa m̀b̀h̀ǹu y'i m̀fùùrè.

¹⁸ Nì wa'atə baIsrael, tsó mə bo le si fa nì ñjoo mmà'à nì Nwĩ ghu ñkii ñjì nì ñjoo ma jya jì m̀o'ɔ aa, ñjoo mà jù i le wa'à nì waa aa boònsə boònsə a m̀úm ànnù Nwĩ aa ε?

¹⁹ M̀è swonə ma yú ànnù, ñswon aa mə akə aa ε? Mə m̀jì m̀ii mə bì mà'à m̀ĩnkobə ghu aa à nì àyoò tsu aa ε? Kè fĩnkobə fii mə bì m̀ii aa, à kì mbə ayoò tsu aa ε? ²⁰ Njan! Annù y'i mə

mə swoŋ aa, à ni mə, bi yi mfa njoo jù a mbo m̃̀ñ̀kobə, bi fa aa a mbo b̃̀idemon, kaa bi si aa a mbo Nwĩ fa. Kaa mə si l̃̀ò mə tá bu b̃̀idemon boonsə ànnù. ²¹ Kaa mbə ñ̀i wa'à kà no ñ̀i ñd̃̀oŋ Mmà'àmbi ɲkii nno ñ̀i ñd̃̀oŋ b̃̀idemon. Kaa mbə ñ̀i wa'à ka ɲji ni a atet̃ Mmà'àmbi ɲkii ɲji ñ̀i a atet̃ b̃̀idemon. ²² B̃̀i'inè ka twebə a aghè'ènə nt̃oŋ Mmà'àmbi aa ε? B̃̀i'inè m̃̀oontə mə b̃̀i'inè t̃ii ñ̀tsyà yi aa ε?

²³ “Mbə ò tse gh̃̀irə ìnnù ts̃̀imè,” l̃̀a kaa à si ìnnù ts̃̀im j̃̀ii mə o gh̃̀irə aa, mə mbə i kwetè ɲù b̃̀è. “Mbə ò tse gh̃̀irə ìnnù ts̃̀im,” la kaa si ìnnù ts̃̀im j̃̀ii mə o gh̃̀irə aa mə mbə gh̃̀irə ò kwe nt̃̀insè a mum Mmà'àmbi b̃̀è. ²⁴ Tá ɲù ỹ̀i mò'ɔ ỹ̀i mò'ɔ tsuu tsi'ĩ ànnù ỹ̀ii mə a b̃̀oŋè nii aa ki l̃̀ò, m̃̀baŋnə ɲka ñ̀l̃̀o b̃̀è ìnnù j̃̀ii mə i ka kwetè nd̃̀im ỹ̀i aà. ²⁵ Ji ñ̀i m̃̀iji bo bi m̃̀bà ỹ̀ii mə bi feè a m̃̀itaa, ñ̀tsuu ibetè j̃̀ii mə i ka ki gh̃̀irə tá m̃̀int̃̀ii muu ka ns sa'a ñ̀i gh̃̀uu aa ki betè. ²⁶ Ñ̀loŋ mə, “Mb̃̀i yu ñ̀ts̃̀im bo bi ñjoè ts̃̀im j̃̀ii i t̃swe gh̃̀u aa, à ni j̃̀ Mmà'àmbi.” ²⁷ Mbə ɲù ỹ̀ii mə à si mu Kristo b̃̀è, mbə a twoŋə gh̃̀uu a nda yu mə tá ñ̀i zi ɲji, ni b̃̀ii ɲgh̃̀e, ñ̀i ji àyoo ỹ̀ii mə à fa a mbo bù aa, ñ̀tsuu ibetè j̃̀ii mə mbə i gh̃̀irə m̃̀int̃̀ii muu k̃̀a ñ̀sa'a gh̃̀uu aa ki betè. ²⁸ La mbə ɲù a swoŋ a mbo bù mə, “M̃̀iji muà, à ni m̃̀iji m̃̀ii mə bi ma'a aa b̃̀inwĩ gh̃̀u,” ñ̀i tsuu ji, ñ̀loŋ ɲkwitu ɲù wa ỹ̀ii mə à swoŋ a mbo bù aà; ñ̀loŋ mə mbə a gh̃̀irə ñ̀t̃ii ɲù i sa'à yi. ²⁹ Kaa mə si aa a m̃̀int̃̀ii muu swoŋə, mə b̃̀aŋnè ñ̀swoŋ aa ñ̀t̃ii ɲù wa mə à sw̃̀oŋ annù ya a mbo bù aà. Mbə ànnù ỹ̀ii mə ɲù ỹ̀i m̃̀o'ɔ a mò'òntè, m̃̀b̃̀è a k̃̀iŋ mə ta mə tsuu annù ỹ̀ii mə mə k̃̀oŋ ɲgh̃̀irə,

ghirè aa a ya aa ε? ³⁰ Mbə mə ji ayoo yï mə ji aa, mfa mbi'ikə a mbo Nwĩ, bi fá ìfirè gha nlon mijì mïi mə mə ji mfa mbi'ikə aa ε?

³¹ Mə swõŋ a mbo bù mə, kə nì kâ ñji ji, kə nì kâ ñno no, kə ànnũ tsu yï mə ni ghirè aa, nì ka nghirə innù tsim a ngha'asə ìkũm Nwĩ ghu.

³² Nì ka ntsyəsə mbi'ì nì lõ nghirə ñũ tsu a wô, kə ngàŋ a bə ñu baYuda, kə ñu àtoo dàn, kə a bê bə ñghòtê bè bi Nwĩ. ³³ Nì ka nywe'etə nghirə tsõ mə, a ajàn yï mə mə kii ngaansə ni mĩĩ ma mə mbə bè bitsim kâ ñdoritə ni ìnnù tsim jii mə mə ghirè aà. Nlon mə kaa mə si aa tsi'ĩ ìnnù jii mə i bòn gha aa ghirè, mbaŋnə nghirè aa bê ìnnù jii mə i ka bòn bê bí ghà'atè, tá tá bo nyweenə.

11

Ñwè'ê àyoo a atu a noò ñtsà'atə Nwĩ

¹ Nì ka ñe'esə nì ghà tsõ mə mə ñe'èsè nì Kristo aà.

² Mə beentə ghu nlon mə ni wa'atə nì gha ñkii ñe'esə nì gha nì ìnnù tsim ñkii nləə nì ìnnù tsim tsi'ĩ ajàn mə mə ɛ ndi'ì a mbo bù aà. ³ La mə lòò mə tá nì naŋsə nzi sigìnə mə, Kristo à laa mbə atu a mbo ñumbâŋnə ntsim, ñumbâŋnə wa a kî mbə atu a mbô ñgwê yï. Nwĩ a kî mbə atu a mbo Kristo. ⁴ Maa ajàn, ñumbâŋnə ntsim yï a tsà'atə Nwĩ, kə ñswonə nì ñtoò Nwĩ ñso atsə'ətu aa, a ñrìsə aa atu Kristo yï à ni atú yi aà. ⁵ Lá mǎngyè yï mə a tsà'atə Nwĩ kə ñswonə nì ñtoò Nwĩ ti kwerè atú yi aa a ñrìsə aà àtu ndoò yï yï à ni atu ghu mbo aà, ñlon mə a tigə mbə aa tsi'ĩ tsò à kòò àtu yi. ⁶ Mbə mǎngyè a tuu atú yi

ki kwerø, a bôn mæ tâ à kɔɔ. Mbø a ki mbø mæ à nî ànnũ ndìrêtu a mbo màngyè a ñkɔò àtú yi, a bôn mæ tâ à ka ñkwerø. ⁷ A laa ñkù'ùnø mæ tâ ñumbâñnè tâ à tsee atsè'øtu ki sò, ñlon mæ à tswe aa ñì màrè Nwĩ ñki mbø ñigha'a ni Nwĩ aà; lâ màngyè à bø aa ñigha'a ni ñumbâñnè. ⁸ (Ñlon mæ kaa à le ñwa'a ñumbâñnè a nu màngyè fè'è. Lâ màngyè à le mbâñnè ñlo aa a nu ñumbâñnè. ⁹ Kaa Nwĩ à le ñwa'ă ñumbâñnè ñki nnañsø aa a mbo màngyè. Lâ à le mbâñnè ñnañsø màngyè ñlon aa ñgaa ñumbâñnè.) ¹⁰ A nî ñji'ĩ ànnũ yii mæ a bøn mæ tâ màngyè à tswe nî àlènsè* a atú yu aà, ñlon aa ñgaa baangel. ¹¹ (Ka mæ a bø laa, a múm ñtswèntî yí'inè a mum Kristo, kaa màngyè à sï aa atu yu tøè kaa ñumbâñnè a wa'ă aa atu yu ki ntø. ¹² Tsó mæ màngyè à le ñlò aa a nu ñumbâñnè aa, a ñumbâñnè aa a bàñnè ñtigø ñjwe ni màngyè. Maa ajàn, ñnnù jù tsim i lò aa mbo Nwĩ.)

¹³ Nì lentø tsi'ĩ bù bîmbônè mæ a ku'unø a mbo màngyè a ntsà'atø Nwĩ ti kwerø àtú yi aa ε? ¹⁴ Nì bø yø ajànø mæ Nwĩ à le nañsø mbi aa bøn a sì di'ì aa mæ à nî ànnũ ndìrêtu a mbo ñumbâñnè a ñlèò ñnõntú ji tâ ì sa'akø aa ε? ¹⁵ Lâ ñbê ñnõntu màngyè i sa'akø, i wa'à bàñnè ñzi aa bø ñigha'a ghu mbo aa ε? Ñløn mæ ñnõntu màngyè i tswe aa mæ tâ à ka ñwe'ε tsó àtsè'è. ¹⁶ Mbø ñù tsù à lɔɔ a ñka ñlìgìtè ma yú ànnù, a zi mæ kaa bĩ'ĩ kè ñghòtê sì ni ñnõsø yí dàn tswé ñlon ànnũ

* **11:10** Atsè'è ya yii mæ a tswé ghu atu aa a bø aa àlènsø àdà'à yii à tswe ni yu aà, kè àdà'à yii mæ bi tswe ni yu ghu atu aa.

ntsà'atə Nwĩ.

Ntarə Mmàmbĩ

¹⁷ A nĩ juà òdĩ'ĩ mə i yònè aa, kaa mè sì ghuu bú mbeentə nloŋ mə a yi mbə a noò yĩ mə nì zi a ntsà'atə Nwĩ aa, nì ghirè aa bə ìnnù jĩ i zĩ nĩ ñgi'ĩ, kaa wa'à nĩ aa nì bòn zĩ aà. ¹⁸ A nĩ ànnù yi ntsyàmbĩ, bi swon a mbo mə mə, nì yi mbòontə aa, nì yatə ghuu ntswe a nĵim a nĵimè, mə mɔ̀ntə mə ma yú ànnù mə mə yù'ù aa à tse bə annù nĩŋkoŋè. ¹⁹ (Lá ànnù ayatə a tswe nì mǝ'ε a titĩ bù ta tâ bə bĩ mə bi ghirə annù yĩ a tsinə aa tâ bĩ nanǝ mǝ'ε ntəə tâ bĩ yə.) ²⁰ Nĩ yi mbòontə ti ji aa kaa nì wa'ǎ aa ntarə Mmà'ambi wa jĩ. ²¹ Nloŋ mə nì yi ti ji aa, ñù ji aa bə mĩi mĩji, ñù yĩ mɔ'ɔ a bāŋnè ñtswe nĩ ñjĩ, ñù mɔ'ɔ a nô mbaanə. ²² Ma yú a tsya aa la aa ε? Nĩ sì nĩ ñdùgə juu tswé a ŋka nji ghu kii nno aa ε? Kə a baŋnə mbòŋè aa mə tâ nì ka ntsa'a nĩ ñghòtə, ndirisə nĩ àtu bə bĩ bi boŋ njoo aa ε? Nĩ lòò mə tâ mə swon mə akə a mbo bù ñloŋ ma yú ànnù aa ε? Mə beentə ghuu aa ε? Nŋaŋ kaa mə ka wa'à beentə!

²³ Nloŋ mə ànnù yĩ mə mə swon a mbo bù aa, mə le ŋkwərə aa a mbô Mmà'ambĩ, mə Mmà'ambĩ Yesu, nĩtugə wa mə bi le mǝ'è yi aa, à le nlògə abaa, ²⁴ mǝ mbi'ikə, mbatə, ñswon mə, “A nĩ ìbĩ nũ ghá i ghuà, yĩ mə mə ka fa a atu bù aà. Nĩ tigə ŋghirə ma mùu ajàn ñwa'atə nĩ ghá.” ²⁵ A ŋǎŋ ŋgìŋ, à le ŋki nlògə ndon a noò yĩ bo le mmāŋsə nji aa, nswon mə, “Ndon yuà, à nĩ àkàà yĩ fii yĩ mə Nwĩ à wàrə bú bo nĩ àləə nũ ya aà. Nĩ ka ŋghirə ma mùu ajàn a ŋgòn bìnòò

bitsim bii ni no aa, a ηwa'atə ghâ.” ²⁶ Ma la di'i mə ηgɔŋ bìnòò bitsim bii ni kurə nî àbaa ma yû, ηkii nno nî ndɔŋ mà yù aa, ni làansè aa annù nlon niwo ni Mmà'àmbi nywe'e noò yïi mə à ka yi bú bìi aà.

²⁷ Maa ajàn, ηù yïi mə a kurə abaa yù ηkii nno nî ndɔŋ Mmà'àmbi ya a ni mánjì yïi mə à sî ku'unè aa, a wò aà ànnù nî ìbìinu Mmà'àmbi nî àlèè nù yi. ²⁸ Tâ ηù yî mò'ɔ yî mò'ɔ tâ à ka nlentə nî ìbìinú yi mboŋ ki kurə nî àbaa ya kè kii nno nî ndɔŋ yá. ²⁹ Nlon mə ηù à bə jì kii nno, ti zi mə à bə aa ìbìinu Mmà'àmbi bəə boŋ à jì ηki nno mbe'e aà ndòò. ³⁰ A nî nji'ì ànnù yïi mə bè bí ghà'àtə a titii bu bi tigə ìborəkə bē, bi mɔ'ɔ ghɔɔŋkè, le bí ghà'àtə kì mē ηkwokə aà. ³¹ A laa bə mə bí'inə lèntə mibìi mi nù mi'inə ya'a, bəə boŋ kaa nǝ Nwĩ ì si a nu bí'inə kuu. ³² La Nwĩ a niŋ ηgĩ'ì a nu bí'inə ntsisə nî yi'inə tsĩtsòŋ aa mə tá bí'inə yi tsuu bí'inə bi mbi a nǝm bwɛ.

³³ Maa ajàn mbâ bɔɔ bi maà, nì yi mbòontə a nji mǝjì mi Mmà'àmbi, nì yu'utə bē bí mɔ'ò. ³⁴ Bɛɛ mə nǝjì i ti yaŋə ηù, a foò nǝjì a nda yu, mə tâ nì tsuu bàŋnə bòontə aa a mbè'è ndòò Nwĩ. A ηghèɛ nî ìnnù jì mɔ'ɔ jya, mə ka yi di'itə ghuu ghu a noò yïi mə mē ka yĩ zĩ aà.

12

Mìtəŋnə mǝi mə Azwĩ a fa aà

¹ Là ηghɛɛ ni mìtəŋnə mǝi mə Azwĩ a faa aa, bilim mbâ, kaa mē si lòɔ mə tâ nì tswe ti zĩ. ² Nì zi mə nòò wa mə nì le mburə ti a Kristo ti zi aa, bi le mbwe'esə ghuu nì bì mánjì bí ghà'àtə,

̀nlogə nı̄ ghuu ɲghirə nı̄ kâ m̀mii nı̄ ı̄ku mı̄ɲkobə.
³ Mbèè mə a bə maa ajə̀nə aa, mə lòo mə tá nı̄ zi
 mə, ɲù yı̄i mə à tswe nı̄ Azwı̄ Nwı̄ aa, kaa mbə a
 wa' à swonɲ mə, “Ndòò a atu Yesu.” Kaa mbə ɲù
 wa' à kı̄ nswonɲ mə Yesu à nı̄ Mmà' àmbı̄ ti ghê à
 tswe nı̄ Azwı̄ Nwı̄.

⁴ Mıtə̀ɲnə mı̄i mə Azwı̄ a fa aa, mi tswe aa a
 bəɲ bəɲə, lá mi lô aa tsi'ı̄ a mbô Azwı̄ yı̄ fùùrè.
⁵ Mı̄fà' à mı̄i mə bı̄'inə fà' à nı̄ a mbo Nwı̄ aa mi
 tswe aa atu atú, lá bı̄'inə fà' à aa tsi'ı̄ a mbo
 Mmà' àmbı̄ yı̄ m̀fùùrè. ⁶ Bımánjı̄ bı̄i mə bə fà'a
 a mbo Nwı̄ aa, bı̄i tswe aa a atu tú. Lá bımánjı̄ bı̄i
 afà' à ma bú bı̄tsım aa a fà nı̄ Nwı̄ yı̄ m̀fùùrè, a bə
 yu yı̄i mə a ghı̄rə ifà' à bə bı̄tsım i ghèè aà. ⁷ Azwı̄
 a fa nı̄ ı̄nnù ma jú a atu tu a mbo ɲù yı̄ m̀'ò yı̄
 m̀'ò mə tá kwetə bə bı̄tsımə. ⁸ Bı̄i fa a mbo ɲù
 yı̄ m̀'ò, nı̄tsya a ɲı̄mə Azwı̄ mə tá à ka ɲghaa nı̄
 nı̄ghàà mi mı̄tsyè, m̀baɲnə mfa nı̄ a mbo yı̄ m̀'ò
 mə tá à ka ntə'otə nı̄ghàà nı̄ Nwı̄. ⁹ Tsi'ı̄ Azwı̄
 ma yú a fà nı̄ àbı̄intı̄i a mbo ɲù yı̄ m̀'ò, m̀baɲnə
 mfa a ɲka ɲghùrə bə a mbo ɲù yı̄ m̀'ò. ¹⁰ A
 ghı̄rə nı̄ mə tá ɲù yı̄ m̀'ò ka ɲghı̄rə nı̄ ı̄nnù jı̄
 yèyerə. Yı̄ m̀'ò a ka nyu'u nı̄ nı̄toò Nwı̄ nswonə,
 a mbo yı̄ m̀'ò, a ghı̄rə mə tá à zi kwensə a titı̄i
 ı̄zwı̄ bo bı̄i Azwı̄ Nwı̄, a mbo yı̄ m̀'ò, a ghı̄rə mə
 tá à zi ɲghàa mı̄ghàa mı̄ fı̄i, ɲki mfa a mbo ɲù yı̄
 m̀'ò mıtə̀ɲnə mi ntə'otə nı̄jı̄'ı̄ mı̄ghàa mı̄ fı̄i mà
 mú. ¹¹ Mıtə̀ɲnə ma mú mı̄tsım, mi lòo aa tsi'ı̄ a
 mbo Azwı̄ ma yá, a fà nı̄ a mbo ɲù yı̄ m̀'ò m̀'ò,
 a ajə̀ɲ yı̄i mə à kə̀ɲə aà.

Idigə nu jı̄ ghà' àtə a mım m̀bı̄nù yı̄ m̀fùùrè

12 Ajàṅ yï mē mbìṅnu ì ni yï m̀fùùrè m̀baṅṅ ntswe ni ìdigè inu jï ghà'atè aa, ṅki mburè ka ki bē tsi'ï ìdigè nu mbìṅnu ya aa, a nî ṅgĩṅ ṅgĩṅ ajàṅ mē bï'inè ni a nnòò lá mbē ibìṅnu yï m̀fùùrè a mum Kristo aà. 13 Nlonṅ mē bï'inè le ṅkwere aa ṅkĩ Azwĩ yï fùùrè a ṅkuu a mum mbìṅ nu yï m̀fùùrè. (Kè ò bē ṅù baYuda, kè ò bē ṅù baGrikia, àbù'ù kè ṅù yï à si abù'ù bē.) Nwĩ à le ṅki ṅghirè bï'inè bitsim no aa Azwĩ yï fùùrè.

14 Kaa mbìṅnu ì sì aa nî àdigènu yï fùùrè tswè, ì tswè aa ni ìdigènu nnòò nòò. 15 Mbē a bē mē àkòrè a swonṅ mē, “Mbē yï mē kaa mē sï abo bē aa, kaa mē sï adigènu bē,” Kaa ma ya mbē a wa'à ghìrè mē tá à tsuu adigènu bē. 16 Mbē a ki mbē mē àtòṅnè a swonṅ mē, “Mbē yï kaa mē sì nili'i bē aa, kaa mē sï adigènu bē,” Kaa ma ya mbē a wa'à ghìrè mē tá à tsuu adigènu bē. 17 A laa bē mē mbìṅnú ìntsim à ni nili'i, bonṅ ì ka tigè yu'u nî ìnnù aa mē akè aa ε? A laa bē mē mbìṅnú ìntsim à ni àtòṅnè, bonṅ ì ka tigè lùmsè aa mē akè aa ε? 18 Lá àjàṅ yï mē bē aa, Nwĩṅṅṅ à le nnaṅsè ìdigènu nnĩṅ a mbìṅnu aa yi m̀'ò yi m̀'ò a ajàṅ yï mē à kòṅè aa. 19 Ìdigènu màjù tsim ì le mbaa bē aa tsi'ï yï fùùrè, bonṅ mbìṅnu ì lo fè aa ε? 20 Lá àjàṅ yï a bē aa, ìdigènu ì gha'à, lá mbē mbìṅnu yï m̀fùùrè.

21 Kaa mbē nili'i wa'ǎ a mbo àbo swonṅ mē, “Kaa mē si nòò lòò.” Kè àtu a swonṅ a mbo mìkà'à mē, “kaa mē si nòò lòò.” 22 Nṅaṅ kaa a sì maa ajàṅ bē, ìlonṅ mē ìdigènu jï mē ì bàṅṅnè ṅkìrè tsi'ï tsò ì bōrè aa, à bàṅṅnè mbē jï mē kaa mbē mbìṅnu ì wa'à fà'à tì ju. 23 Ìdigènu jya jï mē

bì'inè lèntè ni mē kaa i sì nanṣè ñkò'ònə aa, à bāṅnə mbə jii mē bì'inè lèntə sigìnè. Jya jii mē bì'inè si lòo mē tá bì ka nyə aa bì'inè lèə sigìnè. ²⁴ Lá ìdìgənu jya jii mē i bon a nyə aa, kaa bì'inè si kìnṭè. Lá Nwĩ à bāṅnə nnanṣə idìgənu aa a ni mánjì yii mē àghu'usè yí wè a bāṅnè ñghεε nĩ ìdìgənu jya jii mē bi mòòntè ni mē kaa i sì kò'ònə aà. ²⁵ A ghìrə ma laa mē tá àfa'anè tsee a titii ìdìgənu tswè, tá ìdìgənu jya bāṅnə ka nlentə nĩ waa bo ni bo. ²⁶ Adìgənu ya yi mò'ò a laa bə ki yu'u nyanə bon mbìinu yá ntsim i yu'u nĩ ñyànḡ; m̀bə a bə mē adìgənu ya yi mò'ò a kwèrə ñghu'usè bon ìbìinu wa tsim i tswè nì nìdorè.

²⁷ Tsĩtsòṅ, a mbo bù, nì laa mbə mbìinú Kristo. Nù yí mò'ò yí mò'ò a bə àdìgənu yi mò'ò maa mum mbìinú. ²⁸ Nwĩṅgòṅ à tso'ò bə a múm ndánwĩ m̀fa itu m̀fà'à a mbo bo. A lògìnə ntsò'ò ṅgǎṅntoo Kristo, ñyonṭə nĩ ṅgǎṅtoò jì, ṅka nyonṭə, ntsò'ò ṅgǎṅndi'i nìghàà nì Nwĩ, ṅka nyonṭə, ntsò'ò bē bii bi ghìrə innù jì yēyerə, nyonṭə nì bē bii mē bi ka ki ghùrè mighòò, ñki ntsò'ò bikwetè, bĩtsyàsè a ndánwĩ, bo bi bē bii mē bi ghàà mighàà mĩ fii aà. ²⁹ A nì bē bĩtsim mē bi bē ṅgǎṅntoo Kristo aa ε? A nì bē bĩtsim mē bi yu'u nĩ ñtoò Nwĩ nswonə aa ε? A nì bē bĩtsim mē bi di'i nì nìghàà nì Nwĩ aa ε? A nì bē bĩtsim mē bi ghìrè nĩ innù jì yēyerə aa ε? ³⁰ A nì bē bĩtsim mē bi tswè nì m̀tèṅnè mĩ Azwĩ a ṅghùrè mighòò aa ε? A nì bē bĩtsim bii mē mbə bi ghaà mighàà mĩ fii aa ε? A nì bē bĩtsim bii mē mbə bi to'otè mighàà mĩ fii mà mú aa ε? ³¹ A ku'unə mē mbə nì ká ñyè'ətè a ntswe nì m̀tèṅnè

mi Azwĩ mí kò'ònè. Lâ mè ka ghèè nî m̀bĩ a ndì'i m̀anji yì m̀'ɔ yìi m̀ə à b̃ŋ ntsyàtè a mbo bù.

13

Akòŋnè

¹ Mbə mè zì ñghaa m̀ìghàà mi b̃ə fàa mbi bo bì m̀ìghàà mi baangel, ñtsuu nî àkòŋnè tswe b̃əə boŋ mè b̃ə aa tsɔ̃ ñjəŋ ỳi m̀ə bi bu'u, kè ñjoo j̃i kòò j̃i m̀ə b̃ə bi kwagə aà. ² Mbə mè tswe nì àdà'à a ka nswon ìnnù tsi'ì tsɔ̃ ñgǎŋntoo Nwĩ, kè ñtswe nì m̀itsyè a nzì ìnnù j̃i lèəntə tsim; kè tswe nî àb̃iintii ỳi m̀ə mbə a mwugè m̀inta'a ñghèè ñte'ɛ a adigə d̃an, kaa wa'à nî àkòŋnè b̃aŋnè tswé, boŋ mè b̃əə aa tsi'ì àyoo d̃anè ad̃anè. ³ Mbə mè te'è ñyatə njoò j̃a tsim, kè m̀fa ib̃inú gha m̀ə tâ bì tɔɔ nzwitə, ñtsee nî àkòŋnè i tswe, b̃əə boŋ kaa ma juù ìnnù m̀b̃ə i wa'à gha nî ànnù tsu kwetè.

⁴ Akòŋnè à nî ànnù ntswântii, ñki ñka ñkakə ànnù b̃ə bi m̀'ɔ; kaa àkòŋnè a si nî àghè'ènè, kè ànnù ñj̃ee nu tswé; ⁵ kaa àkòŋnè a si t̃èrè, kè ñghaa nì m̀ìghàà mi atsa'à. Kaa àkòŋnè a si lòò m̀ə tâ bì ka nyu'u aa tsi'ì à ỳi ànnù; Kaa a si w̃ansè ñlwisə nî ñt̃òŋè, kè ñl̃ə nî ib̃i a ntii yu a nu ñù; ⁶ kaa a si doritə a nî ìnnù j̃i b̃i, m̀baŋnə ndoritə aa a nî ìnnù j̃i m̀ə à nì ànnù ñi kəŋ aà. ⁷ Kaa àkòŋnè a si kaa a ñkw̃erə ìnnù tsim j̃i m̀ə i tsi'ì nii laà, kaa wa'à kaa a mbii nî ìnnù tsim j̃i m̀ə a yu'u aa, kè a m̀b̃ə àj̃an m̀ə mb̃ə ìnnù ma j̃u i fe'è m̀boŋ aa, kè a ntswa nî ñt̃ii yi nî ìnnù tsim j̃i m̀ə tsi'ì nii aà.

⁸ Akòḡnè kaa a sî nî ñlwi'i tswê. Ìnnù tsi'í tsǒ ñyù'ú ñtoò Nwĩ ñswonə, i ka yĩ tsa; tâ ñnnù ṅghàa mighàa mĩ fii tá à lwi'i; tâ ànnù nzí ñnnù jĩ ghà'atè tá à tsa. ⁹ Nlon mə mĩtsyè mĩi bè tswè nĩ muu aa kaa mi sî luù. Kaa ntoo yĩi mə ntoo Nwĩ kwèrə ṅkɛ'ɛnə aa kaa i wa'à kii ñtsinə mme; ¹⁰ Lá nòò wa mə ñnnù jii mə i kɔ'ɔ nluu aa i ka yĩ zĩ aa, tâ ñnnù tsim jii i sî kɔ'ɔ nluu aa tâ i mɛ. ¹¹ Nlon mə nòò yĩi mə lɛ mburə mũṅkhə aa, mè lɛ si ghàa aa mighàa mi bõṅkhə, àtú ya a lɛ si fà'à aa tsi'í tsǒ yĩ mũṅkhə ñmònté ja i kí mbə aa tsi'í tsǒ jĩ mũṅkhə; nòò yĩi mə lɛ ṅkwe ntigə ndii aa, mè lɛ ṅkentə a ṅghirə ñnnù tsǒ bõṅkhə. ¹² Tsĩtsòṅ, bĩ'ìnə yə nî ñnnù aa tsi'í a awurìsə, tsǒ ajàn mə ṅǔ a yə nsí yi a múm ṅkè'è aà, a yi tí bə a n̄j̄m, bĩ'ìnə yə nì ñsi nì ñsi. Tsĩtsòṅ, mè zĩ ànnù aa tsi'í a tii tii; lá mè ka yĩ nanşə zi tá à luu tsi'í tsǒ ajàn yii mə Nwĩ à zi ñnnù tsim ñlonə gha aà. ¹³ Maa ajàn, ñnnù juà ji tarə i tigə ñlwi'i: Mbə annù abiintii, ànnù ñlonə ñnnù jii bĩ'ìnə bɛ aa bo ànnù akòḡnè; a nî ñnnù ma jũ ji tarə, ànnù yii a tii ṅkɔ'ɔ ṅkɔ'onə aa, à nî àkòḡnè.

14

Mìtəḡnè mii mə mi kɔ'onə à tii ṅghòtə aà

¹ Akòḡnè à nî ànnù yii mə mbə nì kâ ṅgaansə nî m̄t̄t̄i muu a ntswe nì yù aà. Nì ka nanşə nyə'ətə a ntswe nì mìtəḡnè mi Azwĩ, ṅka nanşə nyə'ətə nì tsi'í ñtswe nì mìtəḡnè a yu'ù ñtoò Nwi nswonə nì a mbo bə. ² Nù yii mə a ghàa mighàa mĩ fii aa, kaa à si aa a mbo bə ghaa, a ghàa aa

a mbo Nwĩ. Nlon̄ mə kaa n̄u tsù à si annù ya mə a swon̄ aa yu'u. A b̄an̄nè swon̄ aa ìnnù j̄i mə i læntè n̄i àdà'a Azwĩ Nwĩ aà. ³ N̄u ȳi mə a b̄an̄nè ñkw̄erè n̄i n̄toò Nwĩ ñk̄e'ɛnè n̄i a mbo bè aa, a kw̄etè n̄i waa mə bo ka ñk̄we, ndiintè n̄i waa, ñk̄ii n̄l'ətè n̄i m̄nt̄i myaa. ⁴ N̄u ȳi mə a ghàà m̄ghàà m̄i fii aa, a kw̄etè ìb̄in̄u ȳi. L̄a n̄u ȳi mə a kw̄erè n̄i n̄toò Nwĩ ñk̄e'ɛnè aa a kw̄etè aa ñghòtè t̄a i ka ñk̄we.

⁵ Mè k̄on̄tè mə mbè bù bitsim̄ z̄i ñghaa m̄ghàà m̄i fii; l̄a m̄ban̄nè n̄nan̄sè k̄on̄tè mə t̄a n̄i zi a ñka nyu'u n̄toò Nwĩ ñk̄e'ɛnè a mbo bè. Nlon̄ mə n̄u ȳi mə a yu'u n̄i n̄toò Nwĩ ñk̄e'ɛnè aa, a gh̄irè aa annù ȳi mə a t̄insè aa, n̄tsyatè n̄u wa ȳi mə a ghàà m̄ghàà m̄i fii aà; l̄a m̄bè n̄u a tswe ghu ȳi mə mbè a yu'u m̄ghàà mya n̄to'otè a mbo ñghòtè bon̄ a b̄on̄è n̄lon̄ mə a ka gh̄irè bo ka ñk̄we.

⁶ B̄oo bi maà, n̄ò wa mə mè l̄e n̄z̄i a mbo bù aa, mè l̄e m̄baa ki l̄ògè m̄ghàà m̄i fii i ghàà a mbo bù n̄i mu bon̄ mbè mi kw̄etè ghuu aa ɛ? Mbè mè kw̄etè ghuu aa mə akè mə mbè mè tsuu ki to'otè n̄i ìnnù j̄i l̄èntè bo bi n̄ghàà n̄i Nwĩ a mbo bù, ñk̄ii nk̄werè aà n̄toò Nwĩ n̄swon̄è k̄è ñk̄ii ndi'i n̄i annù a mbo bù aa ɛ? ⁷ B̄i'inè l̄ògè njoo mbu'u m̄ikòò t̄si'i t̄s̄o n̄ib̄an̄ k̄è n̄il̄on̄ n̄i bù'ù mə à n̄i ñjoo j̄i mə kaa i s̄i n̄t̄i t̄swè aà; m̄bè n̄u z̄i ñj̄i ìkòò ya aa mə akè mə m̄bè i t̄see ki nan̄sè f̄e'ɛ laa aa ɛ? ⁸ Mbè t̄si'i n̄t̄an̄ n̄tsò, m̄bè bi tuu t̄on̄ t̄a i f̄e'ɛ n̄laa, bon̄ mbè bè zi aa mə akè n̄tan̄tè n̄u jyaa nlon̄ n̄tsò wa aa ɛ? ⁹ A ki mbè aa t̄si'i ma mùu aj̄an̄ a mbo bù mə mbè n̄i ka ñghaa m̄ghàà

mî fii mîi kaa bè si yu'u aà, òlòṅ mē mbē bi zî ànnù yîi mē ni swonḡ aa mē akē aa ε? O bē ki ghàà maa ajàṅ boṅ o ghàà tsi'í a mbô m̄fə'è. ¹⁰ A laa mē m̄ghàà a mbuu mbuu mi tswē fàa mbî. Kaa n̄i tsu ni wa'à ghu tswē mē bi ghàà ṅù tswē ti yu'ù. ¹¹ Lâ m̄bē mē tsuu n̄ghàà n̄i ṅù a ghàà aa ki yu'u boṅ mē ka bē aa tso ṅù atoo ghu mbo tâ à ki mbē tsǒ ṅù atoo a mbo mē. ¹² Maa ajàṅ tsǒ mē ni to ni ntswe ni m̄təṅṅè mi Azwî aa, n̄i ka nan̄sə nyə'ətə aa bē m̄təṅṅè mya mē mi ka ki kwetə ṅghòtə tâ ì ka ṅkwe.

¹³ Maa ajàṅ ṅù yîi mē a ghàà m̄ghàà mî fii aa, tâ à ki nan̄sə ṅka ntsa'atə Nwî mē mbē Azwî Nwî a ghirè yu zî ajàṅ yîi mē mbē yu k̄i ṅka ntə'otə.

¹⁴ Lâ m̄bē mē ka ntsa'atə Nwî ni n̄ghàà n̄i fii boṅ a tsà'atə tsi'í àzwî yâ, kaa m̄itsyě ma kaa mi wa'à n̄i ànnù yîi mē mē swonḡ aa bàṅṅè òzi.

¹⁵ Maa ajàṅ mbē mē tigè ṅghirè mē akē aa ε? A boṅ mē mē yi ti tsà'atə Nwî a m̄m Azwî, mē k̄i ṅka ṅghaa ni n̄ghàà n̄i mē ni laa a m̄itsyě mē aà. A boṅ mē mē ki yəə ikòò a m̄m Azwî mē k̄i ṅka nyəə ni n̄ghàà n̄i ni laa aà. ¹⁶ Mbē ò ka mfa mbi'ikə a mbo Nwî tsi'í a m̄m Azwî boṅ mbē ṅù yîi à si annù zi aa a tigè m̄beentə mē “Amen” aa mē akē nlon̄ mē kaa si annù ya mē o swon̄ aa yu'u aa ε?

¹⁷ Atsà'atə Nwî yo ya mē o fa mbi'ikə a mbo Nwî ghu aa, a bē tɛ'ɛ bònḡ bē mē akē boṅ kaa mbē a wa'a ṅù yî m̄'ò wa kwetə mē tâ à ka ṅkwe.

¹⁸ Mē fâ m̄bi'ikə a mbo Nwî òlòṅ mē mē zî ṅghàa m̄ghàa mî fii ntsyàtə ghuu bitsimè. ¹⁹ Ka

mə a bə ma mùu ajàŋ aa, mə bə tswe a múm ñghòtə boŋ mə ka kòŋ mə mə ghàà mighàà mi ntaà mǐi mə laa a mĩtsyě mə aa, ta kwetə a ndi'itə bə bĩ mɔ'ɔ ghu, ntsyatə a ñghaa mighàà mǐi bə si yu'u aa ñtsù'ù yĩ fùùrè.

²⁰ Bɔɔ bi maà, nì tsee ki mòòntə innù tsǒ bônkhê. Tâ nì bə bɔɔ bĩ bɔrə aa tsi'ĩ a nì ànnǔ a ka ñghirə innù jĩ bĩ. Lâ m̄baŋnə ñka mɔòntə innù tsǒ bĩlĩ. ²¹ Nì zi mə bi ñwa'anə a mum nòŋsə Nwĩ mə,

“Mmà'àmbĩ à swoŋ mə, mə ka lògə mighàà mí fii
i niŋə a ntsǔ bə bĩi mə bi ghàà mighàà mi itoo
aa,
tâ bi ghaa a mbo bə bú.

Mə tɛ'ɛ ti ghàà bə maa ajàŋ aa, kaa bo wa'à kì ñyu'utə!”

²² Maa ajàŋ, ànnǔ ñghàa mighàà mí fii a tswe aa tsǒ àlènsə a mbo bə bĩi kaa bi sǐ Kristo bii aa, kaa wa'à tswé aa a mbo bə bĩi bi bĩi m̄ə aà. Ànnǔ ka nyu'u ntoò Nwĩ ñkɛ'ɛnə kaa a si aa a mbo bə bii kaa bo burə tì Nwĩ bii aa tswé, a tswe a bə a mbo bə bii mə bi bĩi m̄ə Nwĩ aà. ²³ Tsǒ mə a bə laà aa, a múm ñghòtə, mbə bə bĩtsim ka ghaa mighàà mí fii, bə bĩi mə bi sǐ ànnù zi bi kuu yu'u boŋ bi ka wa'à swoŋ mə nì baanə aà bàànə aa ɛ? ²⁴ Lâ m̄bə bo baŋnə ñka ñkɛ'ɛnə n̄ ñtoò Nwĩ ya mə bo kwɛrə aa boŋ mbə ñù yĩ à sǐ Nwĩ bii aa, kə ñù yĩ mə à sǐ ñù ñìbò wàà yĩ m̄'ɔ bə aa, a zi ñkuu, boŋ ñnnù jya mə bi swoŋ aa i ka tswa yi, tâ à yə mə yu wô ànnù. ²⁵ Tâ ñnnù lò'òsə jii i tswe ghu múm ñtĩi aa, tâ i fɛ'ɛ nyentə tâ à wo a nsye

àkùu kuu, ntigə mmii nî Nwĩ, nnanşə nswonj tâ à laa mə Nwĩ à tswe a titìi bù.

²⁶ Bɔɔ bi maà, ma mùu ajànj mə swonj aa mə akə aa ε? Nì yi mbòontè a adigə yi mɔ'ɔ, nù yĩ mɔ'ɔ a tswe nì ìkòò a nyəə, nù yĩ mɔ'ɔ a tswe nì ànnù a ndì'i, nù yĩ mɔ'ɔ a tswe nì nkìi yĩi Nwĩ à kè'ènə aà, nù yĩ mɔ'ɔ a kâ n̄ghaa n̄ghàà nì fii, kè a kâ n̄tɔ'ɔtə n̄ghàà ma nyâ, tâ ìnnù ma jù tsim mə nì ghìrè aa, ì kwetə mə tâ nì ka nkwe.

²⁷ Mbə bə tswe n̄ n̄ghaa m̄ghàà m̄i mfii, a ghaà tsi'i bə bi baa, kè bi tarə, bi ti ghàà a ghaà tsi'i nù yĩ m̄fùùrè a atu nòò; a yi n̄ghàà nù yĩ mɔ'ɔ a k̄i n̄tɔ'ɔtə. ²⁸ Bεε mə nù yĩi à ka tɔ'ɔtə aa a tsuu ghu tswe, a b̄n̄j mə tâ à tswe atsitsi wa a m̄m̄ n̄ghòtê, n̄tigə nk̄a n̄ghaa tsi'i a mbô ìb̄in̄ù yi bo bi a mbo Nwĩ. ²⁹ Tâ bə bi baa kè bi tarə b̄ii mə à nì n̄ḡanjntoo Nwĩ aa tâ bi ghaa, tâ bə b̄i mɔ'ɔ k̄ii n̄tigə nsanjtə a atù yaa n̄ ànnù ya mə n̄ḡanjntoo Nwĩ jya i swonjə aà. ³⁰ Bεε Azwĩ Nwĩ a fi'isə annù yĩ mɔ'ɔ ndì'i a mbo nù yĩ mɔ'ɔ, nù yĩi mə à tswe ghu mbèè aa, tâ yĩ n̄tsyàmb̄ii wa a tigè n̄tswe atsitsi.

³¹ Nlonj mə mbə nì ka nyu'u n̄ n̄toò Nwĩ, nk̄e'ənə yĩ mɔ'ɔ yĩ mɔ'ɔ, bonj bə b̄itsim ka nyəgə annù ghu tâ à k̄ii ndiintè n̄ waa bitsimè. ³² Bè b̄ii mə bə tswe nì m̄t̄ənjnè a nk̄a nyu'u n̄toò Nwĩ nk̄e'ənə aa, bi z̄i n̄tsù'ùnê àzwĩ ya mə bo tswe nì yu aà. ³³ Nlonj mə kaa Nwĩ à si ìnnù aa bùùrè bùùrè ghìrə. Lâ m̄banj n̄ntanjtə i z̄i aa nì m̄b̄oonê.

Aâ àjàn yïi mæ a tswe a noò yïi mæ bè bi Nwî a nghotê ntsim boontə aà. ³⁴ A bɔŋ mæ tâ bəngyè tsee ki ghàa a noò nghòtê nlon mæ nòŋsə kaa bi sî bii mæ tâ bo ka nghaa a múm nghòtê. Tá bo ka yu'u nî ànnù yïi mæ bè bî mɔ'ɔ swonə aa, a ajàn yïi mæ nòŋsə baYuda a kii nswonə aà. ³⁵ Βεε ànnù tsu yi ntswe yïi mæ bo lòò a nzi, bo bì n̄betə bìloò byaa a ndùgè. Nlon mæ à nî ànnù ndirətu a mbo mən̄gyè a ŋka ŋghàa a múm ndânwî. ³⁶ A bə aa mæ akə lɛ! Nî mòɔntə mæ ànnù Nwî a lɛ nlògìnè aa a mbo bù kè nì bə aa tsi'î bè bii mæ nì lɛɛ n̄zi ŋkuu a mbo bù aa ε?

³⁷ Mbê ñù tsù a mɔɔntə mæ yu nî ñgàn̄toò Nwî kè yu tswe n̄ m̄təŋnè mi Azwî Nwî, a zi sigìnè mæ yuà ànnù mæ mæ ŋwà'ànè a mbo bù aa i bə aa ndi'î Mmà'àmbî. ³⁸ Βεε ñù tsuu ndi'î màyú kii bii, n̄ tsee ànnù yïi mæ a swonə aa ki bii.

³⁹ Ndoò ànnù à nì aa mæ, a bɔɔ bi maà bâ, n̄ ka ŋgansə m̄t̄h̄ muu ŋka nlɔɔ n̄i a ŋka nyu'u ntoò Nwî ñkɛ'ɛnə. Lâ n̄tsuu ki tuu mæ tâ bè tsuu mighàa mí fii ki ghàa; ⁴⁰ lâ tâ bì ka ghirə innù t̄sim a n̄i m̄an̄j̄i yïi à kù'ùnə bì k̄i n̄nan̄sə ntan̄tə aà.

15

Ajàn mæ Kristo à lɛ nyweenə n̄i n̄wo aà

¹ B̄il̄m bâ mæ lòò a mb̄ŋ ŋwa'atə a mbo b̄ŋ ntoo ȳi n̄sigìnè ya mæ m̄è lɛ nswonə a mbo bù, n̄i kwɛrə ntəə ghu aà. ² Ntoò mà ȳu mæ mæ swonə aa, i b̄è n̄tooo ya mæ n̄i ka ȳi yweenə i yòŋ ghu n̄jim aa mæ mbə n̄i tswa ntinsə, mæ mbə a bə ȳi mæ n̄i lɛ ŋki'î aa adàn̄è d̄an̄è b̄i.

³ Mè le mfa a ndoò ànnù yï mē le ŋki ŋkwereø aa a mbo bù. Mē Kristo à le ŋkwo mbi'i ŋkwitu ìnnù jī bī ji'inè, ònyonə ajàŋ yï mē àŋwà'ànè Nwī a swonə aà. ⁴ Bi le ntwiŋə yi, mbu nyweensə ni nìwo a nī òjwi ji tarə a ajàŋ yï mē àŋwà'ànə Nwī a swonə aa. ⁵ A tigè òndi'i ibìnnù yï a mbo Peta, à tì mé tì bə a njim a kí òndi'i ibìnnù yï a mbo bo nighúm òtsò baà. ⁶ A le mbù òndi'i ibìnnù yi a mbo bìlīm bi'inè bī mɔ'ɔ a noò mɔ'ɔ bi gha'a ntsyä ŋkhì ji ntaà. Bo ma bya bī ghà'àtə bī burè atúntì ka mē bī mɔ'ɔ bi leé mbwiinkə aà. ⁷ A le ŋki òndi'i ibìnnù yi a mbo Jems bo bī ògǎŋntoo ji jyâ tsimè.

⁸ A nlwī'isè, a di'i ibìnnù yi a mbo mē tsi'í tsó òù yï mē bi le njwe yi a noò dàŋè aà. ⁹ Mè laa mbə ŋgàŋtoò Kristo yï mē à kə'ə nsigə nlwī'isè kaa nte'ε ŋwa'à ki ŋku'unə mē mbə bī ká ntwonə nī ògǎŋntoo Kristo. Nlonə mē mē le si tso'ɔ akòrə ŋghotə Nwī aà. ¹⁰ Lá òyonə a njim ibòŋ Nwī, mē ni òù yï mē mē ni ghu aà. Ibòŋ yi ma wa a nu mē kaa a le ki'i aa adàŋè dàŋè tsyâ. Mè le mbàŋnè ntigə mfa'a ni mètì òtsyatə waa bitsimè. Ka mē kaa à le si wa'a ni mē fa'à aà, a le ŋghirə ibonə Nwī yï mē i le ntswe bi'iyu aà. ¹¹ Maa ajàŋ kè à le mbaa nswonə bo a mbo bù, kè a swonə mē oò, bonə bī'í bitsim swonə aa ntoo yï òfùùrè, a bē òtoo mà yù ya mē ni le mbii aà.

Annù yï mē a tswe ghu nlonə annù nyweensə ni nìwo aà

¹² Tsìtsòŋ, mbə ntoo ya i ka swonə ni mē bi le nyweensə Kristo ni nìwo, bù bī mɔ'ɔ bi tigè

òswonə ni mə kaa b̄iku bi b̄e ka ȳi wa'à bù
 nyweenə aa mə akə aa ε? ¹³ Mbə a bə ȳi mə b̄iku
 ka ȳi wa'à ni n̄wo yweenə bon kaa bi le wa'a
 Kristo ni n̄wo ki nyweensə; ¹⁴ mbə a bə ȳi bi
 le ŋwa'a Kristo ni n̄wo yweensə, bon ànnù Nwĩ
 ȳi b̄i' swon aa, a tsya n̄i àdànè d̄ànè, àb̄iint̄i
 yuu a k̄i n̄tsya n̄i àdànè d̄ànè. ¹⁵ Mbə a bə mə
 kaa b̄iku bi b̄e bi si n̄wo yweenə bəə bon b̄i'inè
 tswε innù a atu Nwĩ n̄lon mə b̄i'inə swonə ni
 mə à le nyweensə Kristo ni n̄wo lâ kaa a wa'à
 bàn̄nè yweensə aà. ¹⁶ Nlon mə mbə a bə ȳi mə
 kaa bi si b̄iku yweensə, bon kaa bi le ŋki'ì Kristo
 ki nyweensə. ¹⁷ Mbə a bə ȳi mə bi burə t̄̄ Kristo
 yweensə, bεε bon àb̄iint̄i yuu a tsyá àdànè d̄ànè,
 n̄i k̄i m̄burə tsi'ì a múm ìb̄i bù. ¹⁸ La a bə mə bə
 b̄i bi k̄i m̄bwii a múm Mmà'àmbi aa, bo bwe
 waa bwè. ¹⁹ Mbə b̄i'inè niŋ nt̄i yì'inè a nu Krito
 n̄lon aa tsi'ì yulà n̄tswènt̄i bεε bon b̄i'inè ni bə
 b̄i mə mbə bə ŋko mìl̄n̄nè yì'inè n̄tsya mbô.

²⁰ Lâ a nswon ànnù n̄n̄kon, bi le nyweensə
 Kristo ni n̄wo, a b̄e n̄tsyàmb̄i m̄ntà mì ati a
 tit̄i bə b̄i mə bi wo a filo aà. ²¹ Nlon mə n̄wo
 ni le n̄tsyà aa a n̄j̄m n̄umbân̄nè ŋkuu fàa mbi,
 ànnù nyweenə n̄i n̄wo a k̄i m̄bu n̄tsyà aa tsi'ì
 a n̄j̄m n̄umbân̄nè. ²² Tsó ajàn mə bə b̄i' s̄im le
 ŋkwo n̄tsya aa a j̄m Adam aa, à ki mbə ajàn
 ȳi mə bi ka gh̄irə bə tswε bit̄i n̄yonə a n̄j̄m
 Kristo. ²³ Lâ ìnnù i fe'ε aa tsi'ì ajàn mə bi tan̄tə
 aà; Kristo a b̄e n̄tsyàmb̄i m̄ntà mì ati, bεε mə
 a zi, bə b̄i mə à ni bi Krito aa bi tigə n̄yonə.
²⁴ Tá nòò òlw̄i'inj̄m wa a tigə nzi, tá Kristo à ta
 ŋgi'ì ni m̄dà'à mì izw̄i m̄i mə mì to nii mbu'utə

nî m̄bi yù aa tsi'î m̄tsim̄. I bũ tigə fa annù nifò fu a mbo Nwĩngòŋ Tà. ²⁵ Nlon mə Kristo à tswe nì ka nsa'a mbi i ywe'e a noò yĩ Nwĩ à ka yĩ nòn̄sə ɲgàŋkibàâ ji a nji'i mikòrə yu aà. ²⁶ Nùkibàâ ñlwĩ'î ñj̄m̄ yĩ à tswe nî ntâ ɲgi'î ghu nu aa, a bə ñiwô. ²⁷ Nlon mə aŋwà'anə Nwĩ a swon̄ mə, Nwĩngòŋ à ñiŋ mə njoò tsim̄ sigisə a nji'i mikòrə Yesu tâ à tigə mbu'utə. A laa mə bi bə swon̄ mə njoò tsim̄ bəə bon̄ kaa Nwĩngòŋ kaa à si ghu tswê, ñlon̄ mə a ñiŋə nî Nwĩngòŋ ñiŋə nî ñjoo jya nsigisə a nji'i mikòrə Yesu aà. ²⁸ Lâ nòò yĩ mə Nwĩ à ñiŋ mē njoò tsim̄ mə Yesu à tigə mbu'utə aa, bon̄ yumbon̄ Mu, à ka tigə fa ib̄inu a ji'i mikòrə Nwĩngòŋ yĩ mə à ləə njoò tsim̄ a ji'i mikòrə yu aà. Tâ à bə tsi'î Nwĩngòŋ yuyu mə a bu'utə ɲgòŋ njoò tsim̄.

²⁹ Tsitsòŋ, ànnù bə b̄i mə bi murə waa a ɲkì a ni tsusə atu biku aa a tigə m̄bə mə akə aa ε? Ma bya aà bə bi tigə ɲwa'atə ni mə bi tswe aa nì àkə ghu aa ε? Mə mbə a bə annù ñiŋkon̄ tsi'î tsó mə bù b̄i m̄'ɔ swon̄ə aa, mə kaa mbə bi wa'a biku nì ñiwò yweensə aà. Bi tigə mmurə ni bə bya a ɲkì ni ñkùm biku aa a ya aa ε? ³⁰ A ɲghèε ni b̄i'î, b̄i'î tigə ñiŋə nî m̄b̄i nù yĩ'î a ntsu ñiwò ɲgòŋ b̄inòò bitsim̄ aa a ya aa ε? ³¹ B̄il̄m̄ bâ, wa mə yə ñiwò a nsi m̄, a ɲgòŋ m̄itugə m̄tsim̄. B̄il̄m̄ bâ, k̄nt̄ərə yĩ mə m̄ tswe ni ghu nlon̄ ɲgaà yù nî ñtswê yà a mum Mmà'àmb̄i yi'inə Yesu Kristo aa, à gh̄irə mə tâ m̄ kaa annù ma yû. ³² Tsó ajàn̄ yĩ mə m̄ k̄ si to bi'i nnàà m̄tsə'ə faà, a ala'a

Efeso aa, boŋ àbĩi ya ghu à nî àkè aa ε, mə mbə a bə yīi mə ka bi si bīku nì nìwo yweensə. Mbə a bə yīi mə bi si bīku nì nìwo yweensə, “bì'inè ka nji ŋkii no,

̀nlon mə à ka lǒ bə a yoo bī'inè kwokə.”

³³ Nì tsu ibiinu ghuu ki bwe'esə bē, nì bə ki zìnè bu bi bē bī bi boŋ bi ka bisə mighirìnè mi innù mī sigìnè. ³⁴ Nì ŋa'a atū yuu tâ à laa, ŋka ŋghirə innù jīi i tsinə, ntsuu innù jī bi bu ki ghirè, ̀nlon mə bē bi mɔ'ɔ kaa bi tɛ'ε wa'à Nwī zī. Nì bə zi annù yīi mə mə swonə aa boŋ a ka ghirə tâ atū yuu à dirə.

Mbuu mbìinu ŋū yīi mə à ywèenə nìwo aà

³⁵ Lâ bē bī mɔ'ɔ ka ki betə ni mə, “Bi yweensə bē ni nìwo aa mə akə aa ε? Bo tswe aa nì mbuu nnyānu ghuu aa ε?” ³⁶ Itirè bē kaa àyoo yīi mə nì bwe'e a nsye aa, kaa a si too ti ghə mə à foo ŋkwo. ³⁷ Lâ yaà àyoo mə ò bwè'e aa, a bə aa tsi'ī mbùm ansaŋ kè mbùmə àyoo yi mɔ'ɔ, kaa ki'ī mbìinu àtī ya mə a ka ghirə kwe i kɔ'ɔ aa bē. ³⁸ Nwĩŋgòŋ a fâ nì ibiinu a mbô mbùm ayoo ya a jaŋ mə à kòŋə aà. Ŋki mfa ni mbìi mi nu mii mi ku'unə aa a ni mbum njoo jya ni atu ni atū.

³⁹ Kaa nnyanū njoo jīi mə i tswe ntīi aa, kaa i sī aa yī m̀fùurè bē. Nnyānū bē i tswe a atu yu. Nnyanū nnàà i kī ntswe a atu yu. Nnyānū bīsīŋ i kī ntswe a atu yu, yī mbwè i kī ntswe a atu yu.

⁴⁰ Mbìi mi nu mi aburə mi tswe ghu, mbìi mi nu mə nsye mə kī ntswe ghu. Nibòŋ nīi mə à nī ni mbìi mi nu mi aburə aa, nī tswe a atu yu,

nìbònḡ n̄i mə à kɪ mbə ni mib̄i mi nu m̄i f̄aa nsye aa ni k̄i n̄tswe ghu. ⁴¹ N̄inòò à tswe n̄i nii n̄ibònḡ, s̄anḡ a k̄i n̄tswe ni nii n̄ibònḡ. M̄injònḡ mi k̄i n̄tswe ni nyaa n̄ibònḡ. Tsi'í atit̄i m̄injònḡ, fulà f̄injònḡ f̄i tswé n̄i nii n̄ibònḡ a atu yu, fil̄i f̄injònḡ f̄i k̄i n̄tswe ni f̄i n̄ibònḡ a atu yu.

⁴² Bi ka ȳi b̄iinsè biku aa lalà, bi twinḡ aa ìb̄iinu ȳi mə i kwo, bæ bi yi yweensə ni n̄wo aa, a tigə mbə ìb̄iinu ȳi i si kwo. ⁴³ Bi yi ti twinḡ aa, i borəkè ḡki mbi'i a nyê. Nòò ȳi bi yweensə aa, i b̄onḡ ḡki nt̄i. ⁴⁴ Bi yi ti twinḡ aa, a bə ìb̄iinu n̄jȳn̄ú, bi yi nyweensə aa, a b̄ê ìb̄iinu azw̄i. ⁴⁵ Tsi'í ts̄o aj̄anḡ mə bi ḡwa'anə a múm̄ an̄wà'anè Nw̄i mə, “Adam ȳi n̄tsyamb̄i à le nt̄igə mbə ḡú ȳi à tswe nt̄i.” L̄a Ad̄am ȳi mə à lw̄i'isè aa, a bə àzw̄i ȳi mə a fa n̄tsw̄ent̄i. ⁴⁶ L̄a kaa a mb̄i aa a si ìb̄iinu àzw̄i wa tsyà, a tsȳ ìb̄iinu n̄jyà wa mb̄onḡ tâ ȳi azw̄i wa i yonḡ. ⁴⁷ N̄ù n̄tsyamb̄i à le nlò aa a nsye, mbə ḡú àbwerè. N̄ù àyòḡtè a lô aa a aburə. ⁴⁸ N̄ù wa mə à le nlo a nsye aa à b̄è aa figə a mbo b̄è b̄i mə à ni bi nsye aà. N̄ù wa mə à le nl̄o a aburə aa a b̄è figè a mbo b̄è b̄i mə bi k̄i mbə bi aburə aà. ⁴⁹ Aj̄anḡ mə b̄i'inè le n̄tswe ni marè nu ḡú wa ȳi mə à le nlò faa nsye aa, b̄i'inè ka yi k̄i tswe ni ȳi ḡú wa mə à lo a aburə aà.

⁵⁰ Annù ȳi mə mə swonḡ a mbo bù aa mb̄a bil̄m̄ mb̄a, a bə aa mə, w̄a n̄jȳanu yulà bo àl̄ə yulà kaa mbə a wa'ă annù n̄if̄ò Nw̄i j̄i. Kaa àyoo ȳi mə a bw̄e aa, kaa mbə a k̄i'ì abwarə ayoo ȳi mə a si bw̄e aa j̄i.

51-52 Nan̄sə yu'utə nì ànnù n̄iŋkoŋ ȳi mə tswe a lò'òsə aà, kaa b̄i'inè ka yi wa'à bitsim kwokè. La nòò wa ȳi mə n̄tàn ȳi n̄lwi'in̄jim ya ì ka ȳi kòò aa, bi kwe'etə ki ghòo ñkòrè n̄li'i bon̄ b̄i'inè bitsim bi kwensè m̄ê. Nlon̄ mə nòò wa mə n̄tàn ya ì ka ȳi kòò aa, tâ bìku bi b̄ê biinè ni n̄wo, kaa mbə bi wa'à bù ñkwò. Aa nòò ȳi mə b̄i'inè bi tsim ka yi kii kwensə ghu aà. 53 Nlon̄ mə bi tswe nì ñkwensê àyoo ȳi mə mbə a kwo aa, a ni ayoo ȳi mə kaa mbə a wa'à kwo aà. Nlon̄ mə bi tswe nì ñkwensə m̄arè ghú mə mbə a kwo aa, ni ȳi mə kaa mbə a wa'à kwo aà. I kii kwensə n̄jȳanu ȳi mə mbə bi'i aa, ni ȳi mə mbə kaa mbə ì wa'à bi'i aà. 54 Nòò ȳi mə m̄arə ȳi mə mbə a bi'i aa, à wɛ'ɛ ȳi mə mbə a wa'à bi'i aa, n̄jȳanu ȳi mə mbə ì kwo aa, ì k̄i ñwɛ'ɛ ȳi mə mbə ì wa'à kwo aa, bon̄ n̄ghàà ni Nw̄i ni ka bòontə a ajàn mə bi lɛ ñɔwà'ànə m̄ə:

“Bi mà'à m̄ê, n̄tsya n̄wo ñgàà ȳi m̄fùùrè.”

55 “N̄iwô, m̄it̄i mo mi fè aa ɛ?

N̄iwô, m̄fèè yò ì fè aa ɛ?”

56 M̄fèè n̄iwô ì laa mbə innù j̄i bi,

m̄àdà'à mi innù j̄i bi mi bə n̄òŋsè.

57 M̄bi'ikə a mbo Nw̄iŋgòŋ mə à mà'à m̄ê n̄tsya mfa ni b̄i'inè n̄tsya aa n̄jim Mmà'àmbi Yesu Kristo aà.

58 Tsò mə a bə laa aa bilim b̄a, nì t̄əə ntinsə tsuu ki tsìgìnè, ñka mfa'a ifà'a Mma'ambi a ñgòŋ b̄inòò bitsim n̄lon̄ mə nì zi mə kaa annù tsu ȳi mə ni fà'à a mbo Mmà'àmbi aa, kaa à si aa adànè d̄ànè tsya aà.

16

Ajàn mə bi lɛ tswa'atə ɲkabə a ɲkwetə ɲgǎɲmbii Kristo jii i lɛ ntswe à Yerusalem

¹ A ɲghèɛ a ni annũ ntswa'atə ɲkabə ya a mfa a mbo bə bi Nwî bya, ni ki ɲghirə tsi'ĩ wa ajàɲ mə mə lɛ nswon a mbo ɲghòtə jii mə i tswɛ a Galatia aà. ² A yi mbə nî ɲjwi yĩ ntsyambii a mûm ɲgyǎ tsim, ɲù fi'itè ɲkabə yii mə i kù'unə nyonə nî àyoo yii mə à fù'u maa ɲgyà aa, ɲtigə nləə a mûm ɲnda yu mə tà nòò yii mə mə zĩ aa, kaa bi wa'à bù ka ntswa'atə nî ɲkabə maa noò. ³ Nòò yii mə ka yĩ zĩ aa, mə ka tigə ɲɲwà'ànə aɲwà'ànə i fa a mbo bə bii mə ni tso'ɔ aa tá bo tigə ɲghɛɛ nî ɲkabə ya ɲghɛɛ ntəɲə ɲghotə baYerusalem ghu. ⁴ Mbə a yi ɲki ɲku'unə mə tá mə ghɛɛ ghu yaa ɲgaa, bon bə bya ka tigə yònə ɲgha bi'ibo tigə ɲghɛɛ.

Ajàn yii mə Paul à lɛ ntaɲtə a ɲghèɛ a mbèɛ baKorinto aà

⁵ Mè ka yi zĩ a mbèɛ bù aa tsi'ĩ a noò yii mə mə kàrè mē a ala'a Măcedonia tsi'ĩ tsim aà. Mè ki nte'ɛ ntaɲtə a ntsyǎ a ala'a Macedonia. ⁶ Mè ka zĩ aa i naɲsə tswɛ bi'inè a ni nòò yĩ ɲsà'àtə. Nòò tsù i tswɛ bi'inè ni nòò àlòò wa tsi'ĩ ɲtsim, mə tà mə ti ghèɛ, ni tigə ɲkwetə ntsyasə ɲgha mə ghèɛ a adigə yii mə mbə mə bù ntswe nî ɲghèɛ ghu aà. ⁷ Kaa mə sɪ kôɲ mə mə bə zĩ mə ghɛsə ɲstya aa tsi'ĩ tsysà; mə lòò nzĩ ntswe bi'inè ni àtii noò yĩ sà'àtə mə mbə Mmà'àmbi a bii.

⁸ Lá mə ka tswɛ faà a ala'a Efeso i ghèɛ ywe'e a ɲwî Pentecost. ⁹ Nlon mə àbwarə yĩ ɲhà'àtə

a nanşə mfè'è faà mə mbə mə fa'à àfà'à yî wè yîi mə a ki ntswe nî àbïi aa, ka mə bè bî mɔ'ɔ bi tswè faà mə bi tɔ'ɔ akòrə ya aa.

¹⁰ Βεε mə Timoti a zi a mbèε bù nì kwèrè yi sigìnè ta tâ ntiì yi tswè nî mbɔɔnə nloŋ mə a kii mfa'a nî a mbo Mmà'àmbi aa tsi'í ajàn yîi mə mə kii mfa'a aà. ¹¹ Maa ajàn, tâ nù nìbù tsee yi lɔ ki tsa'a, bù baŋnə ŋkwetə yi tâ à ghεε nî mbïi nî àkòrè nitəè yi nî mbɔɔnə, tá zi ajàn yîi mbə a yi mbu bìi fu a mbèε mə. Nloŋ mə mə yu'utə nii bi'ibì bìlîm ba a nĵîm Kristo aà.

¹² A ŋghèε a nî mumaà yî'inè Apollos, mə le ŋgaansə yîi mə tâ bo bì bìlîm bi'inè bí mɔ'ɔ zi ŋghantə ghuu. Lâ a kirə tsi'í tsɔ kaa à le ŋwa'a nanşə mbii a ŋghèε maà noò. Lâ nòò yîi à ka tswè nî àbwarə aa boŋ à ka zî.

Mìghàà mi nlwì'í nĵîm

¹³ Nì ka ntswe nikirè, nì təə ntiì a mûm àbïintii yuu. Nì tswè nî àtànəntii, ŋki tswè ni mètii. ¹⁴ Nì ka mfa'a innù tsim ntsya nî a nĵîm akòŋnè.

¹⁵ Bìlîm bâ nì zi mə ŋgwè'è Stefanas ì le mbə aa ñgwè'è yî ntsyàmbïi yîi ì le mbii Yesu Krito a mbù'u Achaia aà, ŋki ntigə mfa mibìi mi nú myaa a mfà'a ìfà'à a ŋkwetə bè bi Nwî ghu. Mə bù'ú nìbo a mbo bù bìlîmb bâ, ¹⁶ mə tâ nì ka nyu'unə ajàn bê majù bo bì bè bìtsim bìi mə bo boonşə mfà'à bo bo aà.

¹⁷ Mə nanşə ndoritə nloŋə ajàn yîi mə Stefanas, Fortunatus bo Achaicus bo zi a mbèε mə aa; nloŋ mə bo tigə mbərisə ntiì gha tsi'í tsɔ bo bə aa bù; ¹⁸ Bo tigə ŋki ghirə ntiì gha ì fwetə tsɔ

ajàn mə bo ɛ ŋki ŋghirə ghuu i fwetə aà. Nì ka nanşə lentə nî àjàn bê ma jû.

¹⁹ Nghòtə bɔɔ bi Kristo bii mə bi tswe a mbù'u Asia aa bo tsà'atə ghuu; Aquila bo Piscilla bo bi ŋghòtə bɔɔ Kristo bii bòòntè a ndâ bo aa kii nnanşə ntsa'atə nî ghuu. ²⁰ Bìlîm bi'inè bitsîm bii mə tswe faà aa kii ntsa'atə ghu.

Nì ki ŋka ntsa'atə nî ghuu bu ni bù ŋwo ni a nu bù ni bù, n̄nɔŋə nî mighà'â muu.

²¹ Mè Paul mè mbɔŋ mè tigè ŋwa'anə tsi'î n̄ àbô ya mə mə tsà'atə ghuu.

²² Ndòò a atu ŋù yîi mə kaa s̄ Mmà'àmbi Kristo Kôŋə aà!

Maranatha, Oò Mmà'àmbî, z̄i a mbo b̄i'î!

²³ Tâ ìbɔŋ Mmà'àmbi Yesu Kristo tâ ì tswe a mbo bù.

²⁴ Tâ àkòŋŋê yâ tâ lwi'i a mbo bù n̄tsya a n̄jîm Kristo Yesu. Amen.

Bafut
Bafut: N̄toò Kristo yî N̄sigìnè: mìkàà yî mfiì New
Testament

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bafut

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2022-10-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 27 Oct 2022

5d039b4a-c9a1-50b1-8a61-176cf48aa271